

Handläggare:
Britt Ståldal
Tel:08-508 05178

Till Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd 2013-12-12

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2014

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden fastställer verksamhetsplan för år 2014 enligt förvaltningens förslag och överlämnar den till Kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden hemställer hos Kommunstyrelsen om 118,2 mnkr i omslutningsökningar.
3. Stadsdelsnämnden fastställer resultatenheter enligt bilaga 13.
4. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om budgetjustering med 1 mnkr för feriearbete ”Vackra Stockholm”.
5. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om 7,9 mnkr för feriejobb 2014 inom ramen för ytterstadsmedel.
6. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om 3,7 mnkr för tre projekt inom ramen för ytterstadsutvecklingen.
7. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om budgetjustering om 6 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar.
8. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om budgetjustering med 1,7 mnkr avseende projekt för att motverka hemlöshet 2014
9. Stadsdelsnämnden ansöker hos Kommunstyrelsen om budgetjustering med 1,0 mnkr för skötsel och underhåll av Kyrkhamns och Grimsta naturreservat.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Inledning

Inledning

Ärendets beredning

Verksamhetsplanen har i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar utarbetats i det webbaserade planerings- och uppföljningsverktyget ”ILS-webb”. Ärendet har utarbetats av samtliga avdelningar och samordnats i strategiska avdelningen. Det har utformats enligt kommunfullmäktiges i budget angivna mål och uppdrag samt stadsledningskontorets anvisningar.

De fackliga organisationerna har i förvaltningsgruppen informerats om arbetet den 21 november. Förhandling enligt MBL har ägt rum den 28 november 2013, protokoll bifogas.

Rådet för funktionshinderfrågor och Lokala pensionärsrådet har den 2 december 2013 behandlat ärendet. Rådets synpunkter framgår av protokollsutdrag, som bifogas.

Inledning

Disposition av verksamhetsplanen

Verksamhetsplanen skrivs i ILS-webben, som bygger på kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet samt nämndens egna mål. Texterna ska enligt stadsledningskontorets anvisningar vara kortfattade.

Kommunfullmäktige har beslutat om tre inriktningsmål:

- Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök
- Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras
- Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Respektive inriktningsmål har av kommunfullmäktige brutits ned i ett antal mål för verksamhetsområdena. Vidare har kommunfullmäktige angett specifika aktiviteter och indikatorer som ska genomföras och följas upp. Stadsdelsnämnden har utifrån detta i sin verksamhetsplan angett nämndmål samt årsmål för de indikatorer som nämnden planerar för. Nämnden har till vissa nämndmål angett egna indikatorer och aktiviteter. För varje nämndmål anges ett förväntat resultat. I de fall ett procentvärde angetts för det förväntade resultatet står inom parantes det senaste resultatvärdet där sådana finns att tillgå.

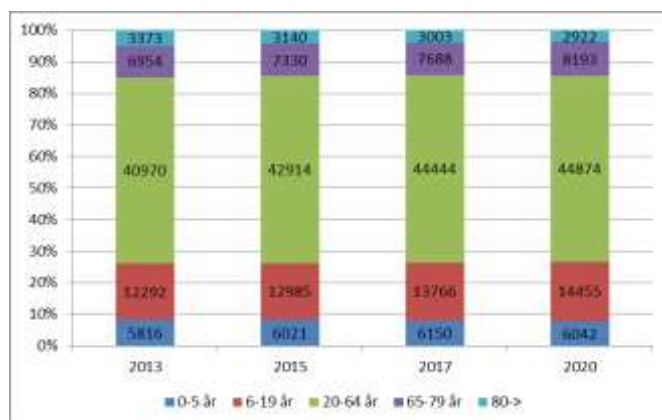
Enligt stadens anvisningar ska i inledningen finnas en kort sammanfattning av planerad verksamhet för året. Under kommunfullmäktiges inriktningsmål ges en sammanfattande redogörelse för på vilket sätt nämnden bidrar till respektive inriktningsmål. Utgångspunkten är nämndens viktigaste prioriteringar. Tidsperspektivet är treårigt. Under respektive kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet konkretiseras arbetet under året utifrån nämndens viktigaste prioriteringar.

Verksamheterna ska tillhandahålla en hög kvalitet med nöjda boende och besökare samtidigt som åtgärder ska vidtas för att nå en budget i balans. Stor vikt kommer att läggas på att förbättra prognossäkerheten inom respektive verksamhetsområde. Budgetåtgärder redovisas under ”Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva” och uppföljningen av effekterna av åtgärder kommer under 2014 redovisas i månadsrapport till stadsdelsnämnden.

1. Stockholm ska vara attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Hässelby-Vällingby är en stadsdel i förändring. Inom stadsdelsområdet sker utbyggnad av bostäder i huvudsak genom flerfamiljshus. Befolkningen beräknas på tio års sikt öka från drygt 66 700 till närmare 75 000 personer. Under de närmaste tio åren beräknas andelen barn och unga öka. Andelen äldre förväntas däremot öka enbart marginellt.

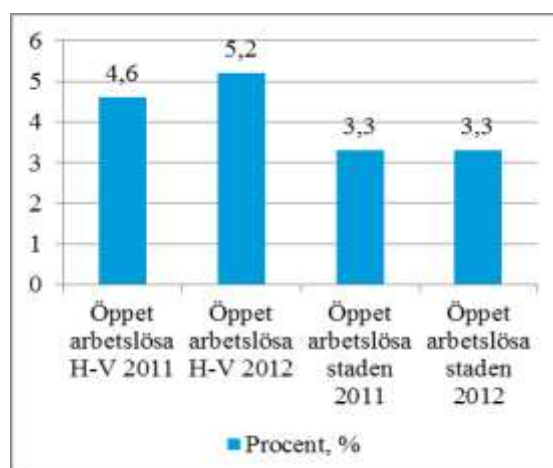
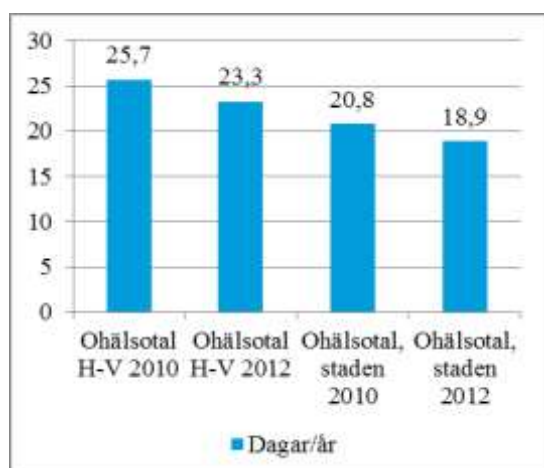
Befolkningsprognos

Källa: Sweco

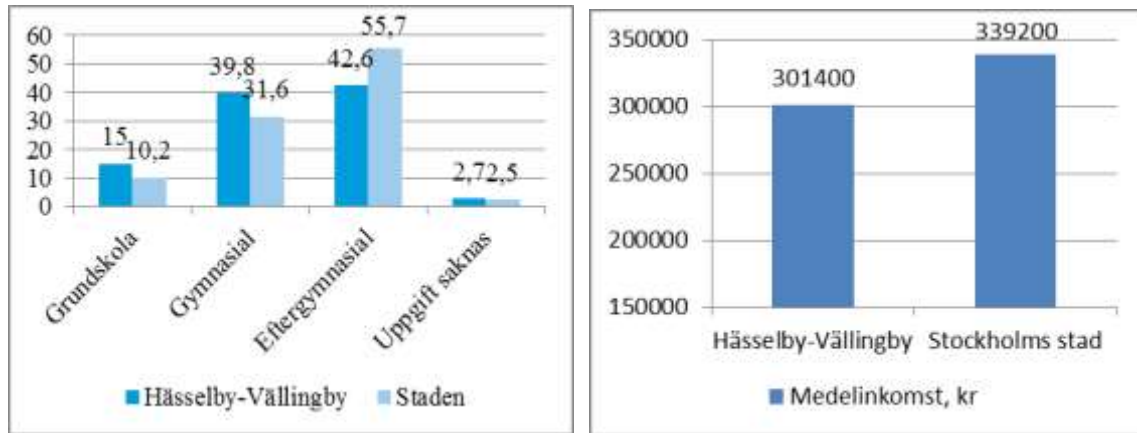
Den öppna arbetslösheten i Hässelby-Vällingby är nästan två procent högre än för genomsnittet i staden. Ohälsotalet, som är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning inkl. arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen, är drygt 23 dagar per år i Hässelby-Vällingby jämfört med knappt 19 dagar per år för staden.

Ohälsotal, antal dagar/år och öppet arbetslösa i procent H-V jämfört med staden

Källa: Sweco

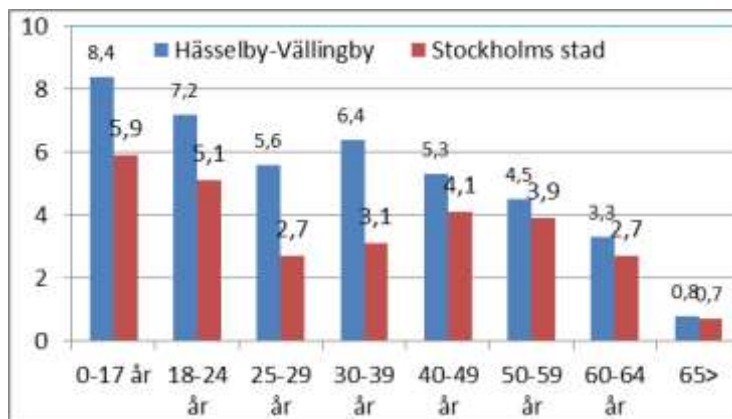
Utbildningsnivå 25-64 år 2012 och medelinkomst 20-64 år 2011

Källa: Sweco

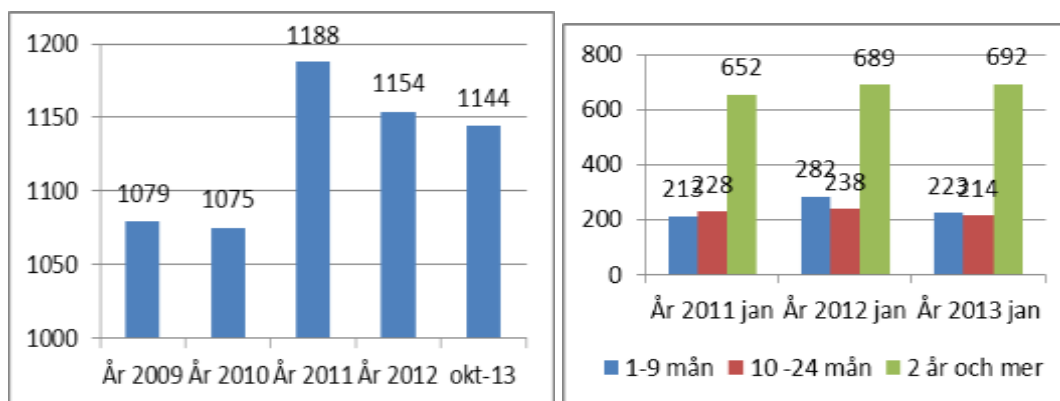
Förvaltningen fortsätter att utveckla och prioritera samverkan med Jobbtorg, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att personer ska komma ut i egen försörjning. Sysselsättningsgraden för dem som inte har heltidsarbete ska öka genom ett stärkt motivations- och förändringsarbete

Ekonomiskt bistånd, andel, %, av befolkning jämfört med genomsnittet för staden

Källa: Sweco

Antal bidragshushåll samt bidragstid de senaste fem åren

Källa: Sweco

Strategiska satsningar i punktform

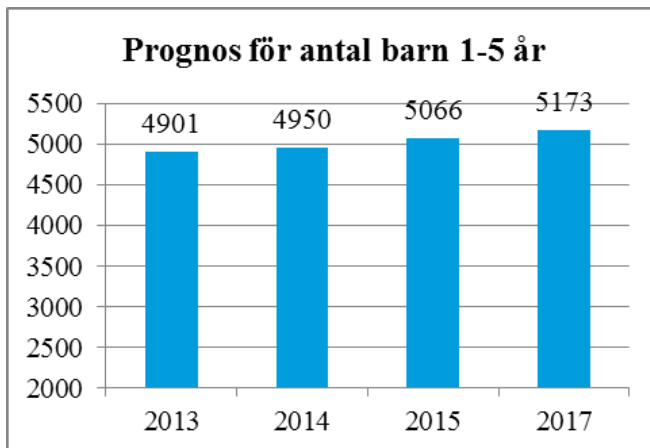
- Ökat fokus på trygghetsfrågor och medborgarnas engagemang och delaktighet inom ramen för Ytterstadsutvecklingen
- Utveckla effektivare arbetsmetoder för att stödja personer till egen försörjning och minska bidragstiderna
- Feriearbeten under alla lov för ungdomar
- Utökad fokus på miljöfrågor såsom utsortering av matavfall och andelen inköpta ekologiska livsmedel
- Kultur- och fritidsverksamheten ska erbjudas och finnas tillgänglig för såväl barn, ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning
- Aktiviteter kopplat till Program för delaktighet ska genomsyra alla verksamheter.
- En ny lokal parkplan ska tas fram i samråd med medborgarna
- Samverkan med föreningsliv och frivillighetsorganisationer i syfte att öka inflytandet och närvaron i parklekarna

2 Kvalitet och valfrihet ska utvecklas

Strategiska satsningar i punktform

- Kommunikationsfunktionen stärks under året med en traineemedarbetare
- En ny modell för det externa kommunikationsarbetet ska tas fram
- Informationen på Jämför service ska vara aktuell
- En ökad tydlighet och samsyn på uppföljning inom förvaltningens olika verksamheter ska utvecklas

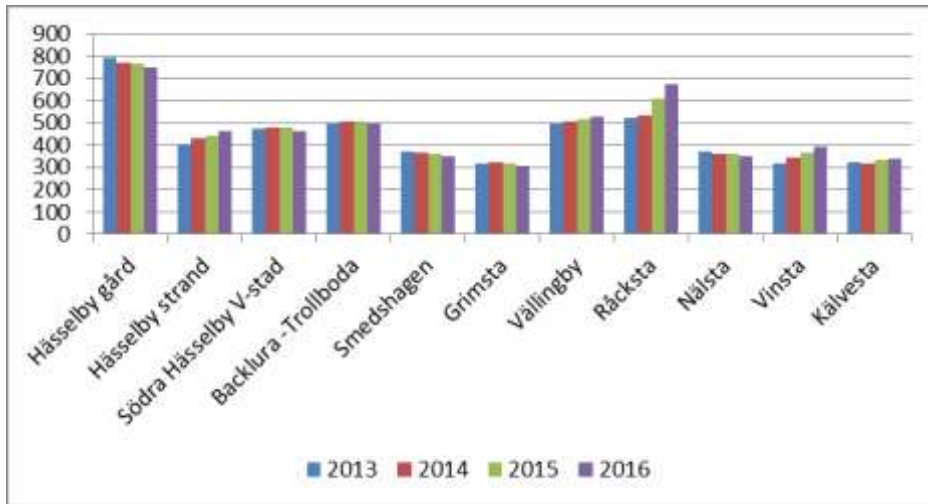
Förskola

Källa: Sweco

90 procent av alla föräldrar med barn i förskoleåldern förväntas efterfråga en förskoleplats.

Förväntat antal barn i åldern 1-5 år per planområde under perioden 2013-2017

Källa: Sweco

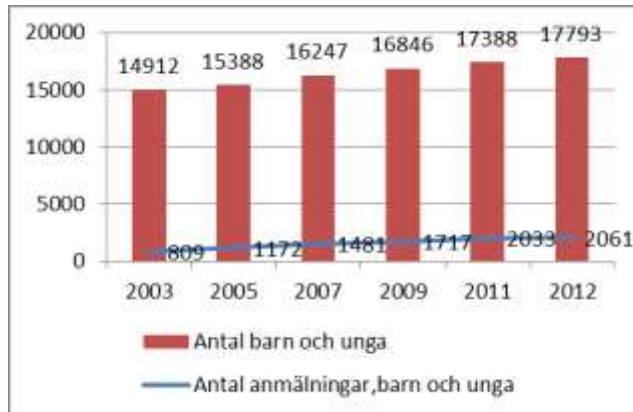
Diagrammet visar att antalet barn kommer att öka framförallt i Råcksta. I syfte att möta det ökade behovet av fler platser, att fylla barnomsorgsgarantin samt att möta föräldrarnas önskemål om plats nära hemmet är flera nybyggnads- och utbyggnadsprojekt under planering. Under 2014 kommer en ny förskola med att öppna i Råcksta och en i Grimsta.

Strategiska satsningar i punktform för förskolans verksamhet

- Öka andelen förskollärare
- Implementering av "Framtidens förskola, stadens reviderade förskoleprogram
- Fortsatt utbyggnad av förskolor i takt med att antalet förskolebarn ökar i stadsdelen
- Fortsatt deltagande i olika projekt tillsammans med universitet och högskolor, exempelvis "Små barns lärande" och "Övningsförskola" för förskolestudenter verksamhetsförlagda praktik
- Kvalitetsuppföljning utifrån projektet "Mål- och resultatstyrning" implementeras som ett ordinarie arbetssätt i förskolorna
- Fördjupade kunskaper kring förhållningssätt, kommunikation och bemötande i syfte att öka andelen nöjda föräldrar i brukarundersökningen
- Stärka barns språkutveckling bl.a. genom ett utökat samarbete med biblioteken.

Barn- och ungdom

Antalet inkomna anmälningar kring barn och unga har ökat kraftigt de senaste tio åren. Från 809 stycken år 2003 till 2061 stycken år 2012, en drygt 150 procentuell ökning. Antalet barn och ungdomar har under samma period ökat med 19 procent.

Källa: Socialtjänstförvaltningens rapport "Beskrivning av socialtjänst i Stockholms stad 2012"

5,6 % av anmälningarna, i relation till befolkningen, ledde enligt socialtjänstförvaltningens rapport till utredning. Genomsnittet för staden var 3,4 %.

Under sista åren är trenden att anmälningarna i den lägre åldersgruppen närmar sig antalet i den högre åldersgruppen. Befolkningsutvecklingen innebär att antalet barn och ungdomar kommer att öka något, främst i gruppen 6-15 år. De mest frekventa enskilda anmälningsorsakerna i åldersgruppen 0-12 år är familjevåld och fysiska övergrepp mot barn.

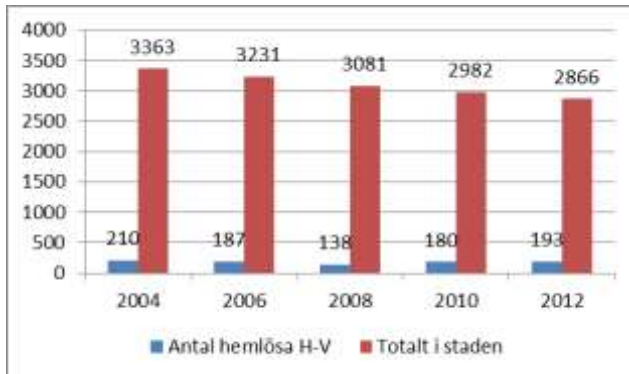
Strategiska satsningar i punktform för Barn- och unga

- Förebyggande och tidiga insatser
- En strategi för det förebyggande arbetet med barn och unga ska tas fram
- Stöd till familjehem och uppföljning av de placerade barnen ska utvecklas genom särskilda handläggare som utses för kontakt med det placerade barnet.
- I samverkan med polisen i s.k. Sociala insatsgrupper arbeta för att minska ungdomars kriminalitet

Vuxna inkl socialpsykiatri

I stadsdelen bor ett stort antal personer som har behov av omfattande stöd inom förvaltningens socialpsykiatriska verksamheter och missbruksvård. Boendeproblematik i form av vräkningar och långvarig hemlöshet bedöms öka i stadsdelen. Socialtjänstförvaltningens hemlöshetsmätning visar att hemlösheten stiger i Hässelby-Vällingby men sjunker i staden som helhet.

Hemlöshet

Källa Socialtjänstförvaltningens hemlöshetsmätning, 2012 (genomförs vartannat år)

Antalet nyaktualiserade missbruksklienter har ökat sedan 2010. Allt fler av dessa klienter har förutom missbruksproblematik diagnostiserad psykosjukdom och neuropsykiatrisk sjukdom.

Strategiska satsningar i punktform för Vuxna

- En särskild befattning som case manager kommer att arbeta med insatser till personer med missbruk och psykisk ohälsa
- En fortsatt utveckling av öppenvårdsinsatser
- Det uppsökande arbetet och aktiviteter i förvaltningens träfflokaler för personer med långvarigt missbruk och personer med psykiska problem ska utvecklas
- Arbetet med våld i nära relationer ska tydliggöras och samordnas så att enheter inom äldreomsorg och personer med funktionsnedsättning får fördjupad kunskap.
- Hemlöshet, en handlingsplan för boendefrågor tas fram för att säkerställa att alla boendefrågor hanteras på ett effektivt sätt

Personer med funktionsnedsättning

Stadens Program för delaktighet ska genomsyra all verksamhet. Aktiviteter som stöder detta finns framtagna inom samtliga verksamhetsområden. Brukarenkäterna som genomförs årligen ligger till grund för utvecklingsarbete, exempelvis hur tryggheten kan ökas. Förvaltningen är i detta arbete även mån om hitta former för att den låga svarsfrekvensen ökar.

Strategiska satsningar i punktform för Personer med funktionsnedsättning

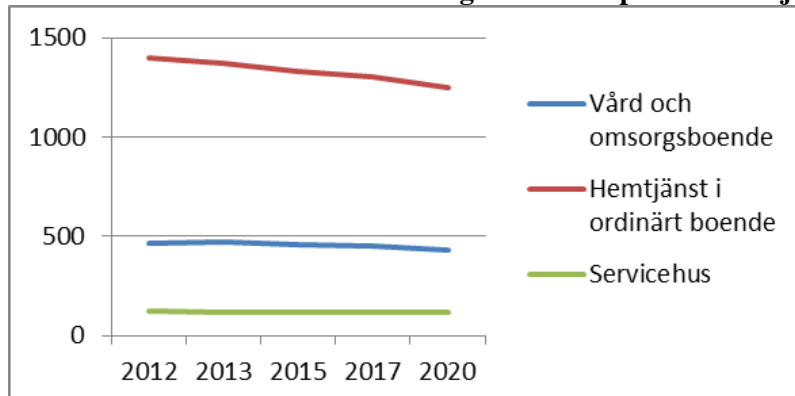
- Utveckla metoder för individuppföljning, bl.a. ta del av observationsmodellen inom äldreomsorgen
- Öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning
- Ökad tillgänglighet till samma biståndshandläggare över en längre tid
- Ökad tillgänglighet till biståndshandläggarna genom en funktionsbrevlåda
- Uppföljning av på vilket sätt, och i vilken omfattning, daglig verksamhet ger brukarna stöd i att komma ut på den öppna arbetsmarknaden
- Utvidgat samarbete med arbetsförmedlingen när det gäller personer som söker daglig verksamhet i syfte att utreda möjlighet till arbete genom lönebidrag eller praktikplats

Äldreomsorg

Enligt prognos från Sweco kommer antalet äldre i Hässelby-Vällingby i åldern 65-79 att öka de närmaste åren medan antalet äldre 80-89 år minskar under samma tid. Antalet 90 + ökar något enligt prognosen fram till 2017 för att därefter minska. I och med att det förväntas en minskning av antalet äldre i åldersklassen 80 och äldre påverkas volymen av framtida omsorgsbehov.

Förväntat behov av vård-och omsorgsboende respektive hemtjänst

Källa: Sweco. I hemtjänst ordinärt boende ingår även dagvård, korttidsboende och hemvårdsbidrag.

Det förebyggande arbetet inom äldreomsorgen är av stor vikt för kvarboende och god livskvalitet. Två öppna mötesplatserna finns för personer över 65 år som erbjuder aktiviteter och stimulans. Träffpunkternas samarbete med anhörigföreningar och frivilligorganisationer ska utökas.

Förvaltningen fortsätter arbeta för en flexibel och attraktiv hemtjänst när det sammanlagda antalet timmar för hemtjänst spås minska totalt. Uppföljning av beslutade insatser har fortsatt hög prioritet för att säkra att den enskilde får rätt insats.

Strategiska satsningar i punktform för äldreomsorg

- Verksamhetsuppföljning på individnivå med en observatör som under några dagar observerar mötet mellan den enskilde och vårdpersonal
- Planering för utevistelse ska finnas med i den enskildes genomförandeplan
- Genom uppföljningar säkerställa att beviljade insatser blir utförda
- De äldres delaktighet och inflytande över utformningen av omsorgen
- Spetskompetens som vårdare och handledare inom demensvård ska finnas på demensboende

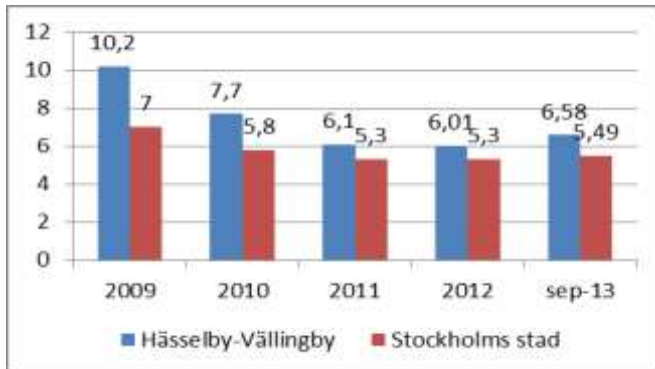
Medarbetare och ledarskap

Förvaltningen hade i oktober 2013 1 528 anställda varav 1 460 var tillsvidareanställda. Förvaltningen kommer att ha ett fortsatt fokus på chefs-och ledarutveckling under 2014. Utbildning av omvårdnadspersonal fortsätter både vad gäller grundutbildning till vårdbiträde och utbildning till undersköterskekompetens. Inom förskolan finns ett fortsatt behov av nyrekrytering av förskollärare. Utbildning i bemötande planeras för handläggare inom alla verksamhetsområden.

Hälsa och sjukfrånvaro

Arbetet med att främja hälsa och minska sjukfrånvaron har fortsatt stor prioritet. Personalomsättningen är hög inom flera av förvaltningens enheter. Arbetet med att kartlägga och analysera avgångsorsaker, ta vara på medarbetarnas synpunkter och hitta förbättringsmöjligheter fortsätter i samverkan med de fackliga organisationerna.

Sjukfrånvaro Hässelby-Vällingby jämfört med genomsnittet för Stockholm stad

Strategiska satsningar i punktform för chef och medarbetarfrågor

- Hälsa och sjukfrånvaro, alla enheter ska ta fram en hälsoplan för hälsofrämjande åtgärder och aktiviteter
- Ökad delaktighet i planering och utveckling av verksamheten
- Medarbetarnas delaktighet, arbetssätten i "Verksamhet och hälsa" ska spridas
- Chefsutveckling, blanda annat med en ledarskapsutbildning
- Alla enheter ska ta emot ungdomar för feriejobb
- Vision 2030 ska vara känd i organisationen

3 Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

För att nå ett utfall i balans med budget krävs ett kraftfullt och tydligt arbete med fortsatta åtgärder inom nästan samtliga verksamhetsområden och på alla nivåer. Noggrann uppföljning av ekonomi, prestationer och nyckeltalsutveckling sker löpande. För att ytterligare stärka styrningen och uppföljningen kommer samverkansformerna mellan de stödfunktioner som arbetar mot samma verksamhetsområde att fortsätta att utvecklas.

Strategiska satsningar i punktform

- Krav på budgetbalans för de enskilda verksamheterna är tydligt förmedlad och utan undantag
- Budgetansvarig chef ska varje månad lämna en undertecknad månadsprognos.
- Situationsanpassad uppföljning utifrån enheternas resultat
- Enhetschefen ska öka kunskapen hos medarbetarna kring verksamhetens finansiering.
- Budgethållningsåtgärder vidtas omedelbart vid underskott
- Bevakning av innovationer inom förvaltningens ansvarsområde
- Ökad samverkan inom förvaltningen och mellan förvaltningar, bl.a med överförmyndarförvaltningen.

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Nämndens arbete för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål sammanfattas under inledningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

Genom att konkurrensutsätta verksamheter ökar mångfalden av aktörer i Hässelby-Vällingby. Det bidrar också till att öka medborgarnas valfrihet. I aktivitetsplanen, som biläggs verksamhetsplanen, fastställs en tidplan för kommande års konkurrensersättning.

Fritidsverksamheten har upphandlats under sommar/höst 2013. Upphandlingen är ej avslutad på grund av överprövning. Ärendet ligger för avgörande hos kammarrätten. Någon ytterligare upphandling av vård- och omsorgsboenden är inte möjlig under 2014 på grund av att en översyn görs av lokalerna på Skolörtens vård- och omsorgsboende och att nämnden beslutat att Koppargårdens vård- och omsorgsboende tillsvidare ska drivas i egen regi.

Gruppbestäderna på Kannjutargränd samt Granskogsvägen uppfyller inte Socialstyrelsens krav på fullgod gruppbestad varför dessa inte heller kan upphandlas.

Inom Hässelby-Vällingby byggs ett stort antal nya bostäder och med fler arbetsplatser i området skulle fler kunna få arbete i närområdet vilket i sin tur gynnar det lokala näringslivet. Dessutom finns inom stadsdelen utmaningar vad gäller sysselsättning och egen försörjning. En god samverkan mellan förvaltning, näringslivet och Stockholm Business Region är av vikt för områdets utveckling. Ett forum för samverkan är näringslivsrådet. Formerna för nämndens näringslivsråd ses över.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	30 %	37 %	År

Nämndmål:

Förvaltningen arbetar tillsammans med Stockholms Business Region AB för god samverkan med det lokala näringslivet

Förväntat resultat

En god samverkan finns mellan förvaltningen och det lokala näringslivet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ett näringslivsmöte arrangeras	2014-01-01	2014-05-31
Näringslivsrådet sammaträder minst tre gånger.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

Enligt prognos från Sweco Eurofutures AB kommer antalet bidragshushåll att minska något under året och beräknas till 1 102 bidragshushåll per månad. Under perioden januari – september 2013 var antalet bidragshushåll i genomsnitt 1 160 per månad. Andelen hushåll som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet uppgick i september månad till 56 % och ligger något högre än staden som helhet som uppgick till 50%. Andelen unga personer i åldern 18-24 år som uppbär försörjningsstöd uppgår till 13 % och arbetet med att unga personer kommer ut i egen försörjning är prioriterat.

Under 2013 har förvaltningen gjort en genomlysning av arbetet med försörjningsstöd. I september påbörjades ett projekt där delvis nya arbets sätt prövas. Socialsekreterare och ekonomihandläggare arbetar i team när det gäller handläggning och uppföljning. Arbets sättet förväntas leda till att fler personer kommer ut i egen försörjning och att bidragstiden minskar. Ett nytt evidensbaserat utredningsinstrument, gemensamt för staden, används vid nybesök och handläggning av försörjningsstöd.

Från bidrag till egen försörjning

Personer som ansöker om försörjningsstöd erbjuds stöd genom täta möten med socialsekreterare för att bli självförsörjande. Förvaltningen fortsätter att utveckla och prioritera samverkan med Jobbtorg, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att personer ska komma ut i egen försörjning. Personer som är eller riskerar att bli bostadslösa erbjuds riktade insatser som motverkar hemlöshet.

Budget- och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivning är en viktig del i det vräkningsförebyggande arbetet. Barnfamiljer är prioriterade och garanteras att få tid inom en vecka för budget- och skuldrådgivning. Inom ett av ytterstadsprojekten kommer ytterligare en budget- och skuldrådgivare att arbeta med bl.a öppen mottagning och utbildning i vardagsekonomi.

Arbetsmarknadsåtgärder

Personer som står långt från arbetsmarknaden och som inte bedöms vara redo för Jobbtorg eller som har återremitterats från Jobbtorg erhåller kartläggning och arbetslivsinriktad rehabilitering vid Arbetsforum, förvaltningens egen verksamhet för arbetsträning. Arbetsforum som idag ingår i enheten för försörjningsstöd föreslås utgöra en egen enhet från 1 april, förhandling sker i särskild ordning. Arbetsforum utvecklar arbetet med individuellt anpassade insatser med målsättningen att fler personer går vidare till arbetsträning via Jobbtorg resurs eller erhålla andra insatser från arbetsförmedlingen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	40 st	1600 st	Tertial
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	5,5 %	4,0 %	Tertial
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3 %	2,0 %	Tertial
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,9 %	1,2 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska samverka med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet med att identifiera felaktiga utbetalningar samt mäta effekten av arbetet.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Invånare i stadsdelen är självförsörjande.

Förväntat resultat

Andelen bidragshushåll i behov av ekonomiskt bistånd minskar och bidragstiden är kort.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla arbetssätten och samverka med vuxenheten och Jobbtorg för att ungdomar i åldern 18-24 år som uppstår försörjningsstöd kommer ut i arbete.	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningens arbetsmarknadsåtgärder ska vidareutvecklas så att enskilda personer kommer ut i egen försörjning.	2014-01-01	2014-12-31
Hembesök genomförs hos alla personer med osäkra boendeförhållanden t ex inneboendekontrakt för att säkerställa rätten till ekonomiskt bistånd för boendekostnader.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

Förvaltningen bidrar till en hållbar livsmiljö genom att minska miljöpåverkan från de egna verksamheterna och verkar i övrigt för att stadsdelsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt i enlighet med stadens miljöprogram och i förlängningen de nationella miljömålen. Det som framförallt påverkar miljö och klimat är energianvändning, transporter, inköp av varor och tjänster samt avfallshantering. I dagsläget sorterar alla enheter papper och förpackningar. De enheter som i verksamheten tillhandahåller/serverar livsmedel, ska sortera ut matavfall för vidare biologisk behandling. Förvaltningen kommer i arbetet med utsortering av matavfall även att inkludera verksamheter som är utlagda på entreprenad och som i verksamheten har livsmedelshantering. För att minska miljöbelastningen från förvaltningens egna transporter ska fordonsparken inventeras samt om möjligt samordnas i syfte att minska antalet bilar samt

ersätta med elbilar där det är möjligt. I samband med stadens upphandling av cyklar- och elcyklar ska förvaltningen verka för att personalens cykelresande i tjänsten ökar. Vidare i syfte att minska restider, kostnader och miljöpåverkan från transporter ska medarbetare utbildas i ny teknik som möjliggör online möten.

Stadens arbete med en hållbar energianvändning är prioriterat, staden ska som helhet genom energieffektiviseringar minska energianvändningen i den egna verksamheten med minst 10 procent fram till 2015. Förvaltningen stödjer enheterna i arbetet med inventering samt framtagande av åtgärder för att minska energiförbrukningen.

Medborgarna har visat ett ökat intresse av att påverka närmiljön. Förvaltningen kommer att utreda förutsättningarna för att i parker, naturområden och på underutnyttjade ytor, utveckla möjligheterna för stadsodlande i olika former.

Förvaltningen bevakar i samband med remissyttranden över bland annat detaljplaner samt annan lokal- och regional planering att en långsiktigt hållbar stadsutveckling beaktas i den fysiska planeringen av stadsdelsområdet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel dubbdäck	0 %	tas fram av nämnden/s tyrelsen	År
Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	20 %	20 %	Tertial
Andel elbilar	9 %	9 %	År
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	Tertial
Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	85 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår
Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	tas fram av nämnd/styrelse	År
Elanvändning per kvadratmeter	33 kwh/kvm	33 kWh	År
Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	50 %	fastställs 2014	År

Nämndmål:

Verksamheten bedrivs med lägsta möjliga miljöbelastning.

Förväntat resultat

De årsmål som satts upp för miljöindikatorerna är uppnådda.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska inventera vilka enheter som i sin verksamhet tillhandahåller/serverar livsmedel.	2014-01-01	2014-03-31
Förvaltningens fordonspark inventeras och om möjligt samordnas i syfte att minska antalet fordon samt ersätta med elbilar där det är möjligt.	2014-01-01	2014-03-31
I enheternas verksamhetsplan ska framgå hur verksamheten arbetar utifrån nämndens miljöhandlingsplan samt stadens miljöprogram för 2012-2015.	2014-01-01	2014-12-31
Minska bilanvändandet till förmån för elcyklar/cyklar.	2014-01-01	2014-12-31
Etanol- och fordonsgasbilar ska tankas med det miljöbränsle de är avsedda för.	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska utreda möjligheterna för invånarna att på outnyttjade/underutnyttjade ytor ägna sig åt stadsodling.	2014-01-01	2014-04-30
Ta fram åtgärder som syftar till att minska elförbrukningen.	2014-01-01	2014-06-06
Utbilda medarbetare i att använda online möten för att minimera restider, resekostnader samt onödig miljöpåverkan.	2014-01-01	2014-12-31
Vid inköp av livsmedel/måltider väljs så långt det är möjligt ekologiska alternativ som konteras på 6442.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	tas fram av nämnden	År
Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	tas fram av nämnden	År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

Kultur

Förvaltningens nätverk av kulturombud, inom verksamheter för barn, unga och äldre samt omsorg om funktionsnedsatta, ska fortsätta utvecklas. De unga ska coachas till eget engagemang, inflytande och delaktighet i det egna kulturlivet. Särskilda satsningar görs även för att utöka utbudet av kulturaktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning.

Arbetet med att informera och implementera lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk fortsätter. Fokus ligger på att stärka och utveckla insatser på området via samråd med finska föreningar och i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen. En projektledare inventerar behov, samordnar aktiviteter såsom träffar för äldre, kulturevenemang och kompetensutveckling för personal inom förvaltningens verksamheter.

För föreningar finns möjlighet att söka kultur- och föreningsbidrag hos förvaltningen.

Bidragen är uppdelade i tre kategorier verksamhetsbidrag, aktivitetsbidrag och kulturbidrag. För bidragen finns två ansökningsdatum, 31 mars och 30 september.

Fritid

Parklekarna drivs sedan 1 september 2013 i kommunal regi. Under året kommer en extra satsning göras för att öka inflytandet och brukarnärvaron i parklekarna genom samverkan med föreningsliv och frivillighetsorganisationer. Parklekarna ska fungera som öppna mötesplatser där barn och unga tillsammans med vuxna utformar aktiviteter och möten. Ett exempel på detta är att förlägga kolloverksamhet i form av dagkollo inom parklekarna. Ungas medinflytande ska genomsyra parklekarna, varför fokusgrupper bildas med barn och unga från 10 till 17 år kring parklekarnas utbud. Genom ett inkluderande synsätt ska särskilt unga med funktionsnedsättning beaktas i arbetet med fokusgrupperna.

Korttidstillsynen (KTT verksamheten enligt LSS) kommer att samlas inom ett färre antal parklekar vilket förväntas ge ökad kvalitet och bättre förutsättningar för inkludering.

För att nå så många besökare som möjligt kommer parklekarnas öppettider att ses över.

Samverkan och nya samarbetsformer mellan öppna förskolorna och parklekarna bidrar till att i ett tidigt skede komma i kontakt med föräldrar och andra viktiga personer i barnens liv. Detta i syfte att skapa aktiviteter som bidrar till ett förebyggande socialt arbete.

Parklekarnas lokaler är i omfattande behov av renovering varför den påbörjade upprustningen kommer att fortsätta under året.

Nämndmål:

Kulturaktiviteter erbjuds inom förvaltningens verksamheter

Förväntat resultat

Alla, oavsett ålder och verksamhet, blir erbjudna minst en kulturupplevelse per år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Personal som arbetar med barn och unga ska erbjudas kompetensutveckling inom kulturområdet.	2014-01-01	2014-12-31
Utveckla samverkansformer mellan parklekar och bibliotek.	2014-01-01	2014-12-31
Inom samtliga verksamheter ska erbjudas möjlighet att uppleva professionella kulturaktiviteter och möjlighet att själv utöva olika former av kultur.	2014-01-01	2014-12-31
Nätverket för kulturombud ska utvecklas.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Stimulerande aktiviteter och upplevelser erbjuds i parklekarna

Förväntat resultat

Öka andelen unga som deltar och är medskapande i utbudet av aktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla nya och alternativa former för dagkollo i parklekar.	2014-01-01	2014-12-31
Samverka med det lokala föreningslivet och externa aktörer kring aktiviteter i parklekarna	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

Tillgänglighet

Stockholm en stad för alla -stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, ska genomsyra förvaltningens verksamheter. Olika aktiviteter ska genomföras under året som är kopplat till programmet. Förvaltningen ska verka för att förbättra tillgängligheten inom stadsdelsområdet och bidra till en bättre stadsmiljö för alla exempelvis genom tillgängliga strandbad, trappor, lekplatser och sittplatser. Förvaltningen söker medel för tillgänglighetsinvesteringar om 6,0 mnkr för att bl.a asfaltera parkvägar, tillgänglighetsanpassa lekplatser och parkbänkar samt trappor i Hässelby och Vällingby. För att kunna nå målen om ökad tillgänglighet utifrån "Stockholm en stad till alla" behöver en ökad satsning med projekt på flera håll genomföras.

Förvaltningen bevakar i samband med remissyttranden över bl.a. detaljplaner samt annan lokal- och regional planering att tillgänglighetsaspekten beaktas i den fysiska planeringen av stadsdelsområdet.

Skötsel av park och naturmark

Skötsel av naturmark, park och strandbad samt plaskdammar, renhållning och vinterväghållning utförs så att invånarna får ett välvårdat stadsdelsområde. Vattenkvalitetsprovtagning av strandbad och plaskdammar utförs enligt särskilda kontrollprogram. Naturvärden såsom ängsmark och ekbackar bevaras. Naturresevat och naturområden vårdas så att den biologiska mångfalden gynnas. Entreprenaduppföljning gällande nya entreprenadavtalet för parkskötsel, barmarksrenhållning och vinterväghållning kommer att utvecklas under året. Uppföljningen skall ske genom regelbunden dialog med entreprenör och stor närvaro ute i fält. Förvaltningen söker medel om 1 mnkr för upprustning och skötsel av Grimsta och Kyrkhamns naturresevat.

Medborgarinflytande/dialog

Förvaltningen ska med syfte att utveckla och förbättra parkerna och i medborgardialog under 2014 fortsätta arbetet med framtagande av en ny lokal parkplan. Under året kommer medborgarna inbjudas till två öppna möten och kunna lämna synpunkter på parkplanen.

Säkerhet och Trygghet

Förvaltningens trygghets- och säkerhetsarbete har sin utgångspunkt i det övergripande styrdokumentet Trygghets och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013- 2016.

Förvaltningen arbetar med att öka rapporteringen i incidentrapporteringssystemet RISK genom att erbjuda alla medarbetare och chefer genomgångar av systemet. Statistiken från RISK ska användas på enhets-, avdelnings- och förvaltningsnivå för att förebygga risker och skapa underlag för riskbedömningar. Det ska även användas för prioritering av åtgärder och

ge underlag till att åtgärderna och kostnaderna för dessa dessa står i proportion till den verkliga risken. Förvaltningen ska inom organisationen öka kunskapen om vilka försäkringar förvaltningen har, och arbeta för att försäkringsvillkoren uppfylls, samt hur, var och när en skadeanmälan ska göras. Ansvaret för larmabonnemang och bevakning kommer under året centraliseras för att få en bättre leverantörsuppföljning, avlasta enheterna och undvika onödiga kostnader. Riktlinjer och rutiner inom området säkerhet ses över och revideras vid behov. Förvaltningen utreder behovet av utbildning inom området för medarbetarna och ser över om det finns samordningsvinster inom detta.

Förvaltningen har i dag ett gott samarbete med brottsförebyggande aktörer i stadsdelen som t.ex polis och fritidsverksamhet. Arbetet fortsätter att utvecklas för att vi tillsammans ska uppnå ett tryggare Hässelby- Vällingby. Formerna för lokala brottsförebyggande rådet (loBrå) har setts över i dialog med berörda. Från och med januari består loBrå av en styrgrupp där brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder beslutas, samordnas och rapporteras utifrån en gemensam problembild. LoBrå utgör också krishanteringsråd. Styrgruppen leds av stadsdelsdirektör och består av representanter från utbildningsförvaltningen, polisen, brandförsvaret och Svenska bostäder. Dessutom ingår från förvaltningen säkerhetsstrateg, preventionssamordnare, avdelningschefer för respektive individ- och familjeomsorg, äldre och funktionsnedsatta samt förskola, fritid och kultur. Vid behov adjungeras andra aktörer till loBrå. Styrgruppen sammanträder 6 gånger per år och minst en gång per år bjuds nämndens gruppledare in. Under våren planerar förvaltningen att arrangera en informationsdag om trygghetsskapande insatser. I arbetet med de prioriterade områdena bjuds berörda och engagerade aktörer in som till exempel fackförvaltningar, trossamfund, idrottsföreningar och näringsliv.

Områden som prioriteras under året:

- Medborgarvärdar, föräldra- och nattvandring
- Trygghetsskapande åtgärder i Hässelby-Vällingby
- Trygghetsvandring
- Trygghetsfrågor för äldre och funktionsnedsatta
- Sociala insatsgrupper
- Samverkan fältverksamhet, preventionsarbetet och föräldrastödsinsatser
- Våld i nära relationer

Krisledningsövningen som genomförs under året syftar till att öva krisledningsplanen och öka ledningens förmåga att hantera en kris. Krisledningsplanen kompletteras med en kriskommunikationsplan och en plan för psykosocialt omhändertagande. Förvaltningen genomför årligen en risk- och säkerhetsanalys (RSA) enskilt och i samverkan med övriga staden. De åtgärder som identifieras i analysen genomförs under året.

Boendedialog Hässelby Gård och Grimsta

Grunden för det fortsatta arbetet med boendedialogen i Hässelby Gård och Grimsta är de boendes inlämnade synpunkter och förslag som nu analyserats. De aktiviteter som genomförs syftar till ökad trivsel och trygghet i stadsdelen. Stärkt dialog och nätverksarbete i de två områdena bidrar också till gemenskap och engagemang i områdena. Fem utvecklingsområden är framtagna utifrån de boendes förslag. Utvecklingsområdena är boende, utbildning, utemiljö, trygghet samt kultur, fritid och kultur. I arbetsgrupperna ingår bland andra berörda

förvaltningar, bostadsbolag och fastighetsägare. Ett av de större utvecklingsområdena är trygghet kring Hässelby torg vad gäller både den fysiska och sociala miljön. Återkoppling till de boende om vad som gjorts och planeras kommer ske lördag 10 maj på Hässelby torg och lördag 24 maj i Grimsta.

Mötesplats Grimsta

Utifrån de synpunkter och förslag som lämnades vid boendedialogen i Grimsta söker förvaltningen medel från ytterstadsutvecklingen (se nedan samt bilaga 6) för att tillsammans med Grimstaskolan och Svenska Bostäder skapa en gemensam mötesplats i Grimsta. Avsikten är att skapa en gemensam plats där möjlighet ges till möten och verksamhet för olika åldrar, intressen och bakgrund. Syftet är att öka tryggheten och stärka gemenskapen i stadsdelen samt att engagera boende och övriga intressenter till ett aktivt nätverksarbete utifrån områdes mångfald.

Projekt inom ytterstadsutvecklingen

Inom ramen för stadens visionsarbete och vision Hässelby-Vällingby 2030 har stadsdelsnämnden ansökt om och beviljats medel av kommunstyrelsen för sex projekt enligt nedan. För 2014 har medel om totalt 12,9 mkr beviljats. Under hösten 2013 och i början av 2014 sker rekrytering av projektmedarbetare.

Bibliotek och lärandecenter i Hässelby Gård

Bibliotek och lärandecenter ett samarbete mellan stadsdelsförvaltningen och kulturförvaltningen samt ett flertal andra aktörer inom staden. I början av 2014 öppnar den nya mötesplatsen/lärandecentret och kulturförvaltningen med kulturskolan och biblioteket förlägger tillsammans med stadsdelsförvaltningen verksamhet i lokalen. Stadsdelsförvaltningen erbjuder bl.a medborgarservice och hantering av enklare faderskapsärenden. I lokalen planeras också ett flertal gruppaktiviteter riktat till unga vuxna, långtidsarbetslösa, m.fl. Jobbtorget erbjuder studie- och yrkesvägledning samt ungdomsuppföljning. Organisationer och föreningar har även kontaktats för samverkan och deltagande. Det nya biblioteket och mötesplatsen är efterfrågad och bidrar till mer liv och rörelse i Hässelby Gård och förväntas bidra till ökad trygghet på torget. Projektet syftar också till att stärka lärandet och bidra till en positiv utveckling för många grupper som lever i utanförskap.

Sociala insatsgrupper (SIG)

Detta är ett samverkansprojekt mellan polis, skola och socialtjänst med främsta uppdrag att förhindra ett kriminellt beteende hos ungdomar genom insatser i tidigt skede. Projektet riktar sig mot ungdomar 13-18 år som är aktuella inom socialtjänsten och hos polisen. Arbetet med sociala insatsgrupper intensifieras och samverkan med polisen utvecklas i syfte att minska kriminalitet och missbruk hos unga personer. Ungdomarna kopplas via projektledaren till en lots som arbetar med och stödjer den enskilde i att hitta alternativa vägar till ett liv utan kriminalitet. Fokus ligger nu på att utveckla olika insatser för målgruppen som resulterar i en positiv utveckling för den enskilde.

Trygghetsskapande aktiviteter I Hässelby Gård och Solursparken

I samverkan med bland annat flera förvaltningar och fastighetsägare fokuserar projektet på insatser för att öka tryggheten i Solursparken och Hässelby Gård, där medborgarna uttryckt att

de upplever otrygghet. Ett förändringsarbete genomförs för att förbättra den fysiska miljön och det offentliga rummet. Projektet syftar också till att utöka och utveckla det uppsökande arbetet bland personer med missbruksproblem som vistas i stadsdelen. Även verksamheten i träfflokaler i Vistet och Kompassen ska utvecklas för att kunna erbjuda mer stöd till målgruppen.

Förebyggande insatser vardagsekonomi för att undvika skuldsättning

För att minska andelen skuldsatta unga vuxna med behov av försörjningsstöd görs en extra förebyggande satsning på budget- och skuldrådgivarna i stadsdelen. Rådgivningsfunktionen förstärks med en anställning för att arbeta mer förebyggande med öppen mottagning några timmar i veckan och gruppmaterial tas fram för utbildning i vardagsekonomi som avses genomföras i lärandecentrets lokaler under 2014. För att förhindra skuldsättning i tidigt skede ska även utbildningarna kunna riktas mot skolklasser.

Utökad samverkan kring barnfamiljer

Det förebyggande arbetet med stadsdelens barnfamiljer ska utvecklas och förstärkas. Projektet ska, i samverkan med landstinget, erbjuda alla som arbetar med barnfamiljer i Hässelby-Vällingby en kvalificerad utbildning under 2014. Syftet är kompetensutveckling för att ge personal en gemensam grund för utökad samverkan kring barnfamiljer i behov av stöd. Inom projektet ska även två föräldrarådgivare anställas som ska utarbeta en modell för samverkan med landstinget främst inom BVC.

Medborgarvårdar

För att förebygga den upplevda otryggheten i Hässelby-Vällingby anställs från årsskiftet sex medborgarvårdar och en arbetsledare på 50%. Vårdarna som ska ha en god lokalkännedom och relevanta språkkunskaper, ska finnas ute i området och möta medborgarna. Målgruppen är alla som bor och verkar i området och medborgarvårdarnas uppgifter är att vara synliga och behjälpliga vid såväl små som stora frågor och händelser, samt kunna hänvisa personer till olika former av samhällsservice. Medborgarvårdarna ska också arbeta för att öka tryggheten, t.ex. på Hässelby Gårds torg.

Ytterstadsutvecklingen-nya projektansökningar

I samband med VP 2014 söker förvaltningen medel för följande nya projekt inom ytterstadsutvecklingen, bilaga 4-6.

Ungdomsvårdar och projektverkstad för ungdomar

Projektet ska arbeta stödjande och aktiverande för att fånga upp ungdomarnas egna idéer och hjälpa dem att genomföra och utvärdera dem. Ungdomsvårdarna ska lära ut ett projektorienterat arbetssätt som ungdomarna sedan kommer att ha nytta av när de planerar för sin framtid. Projektet ska bidra till ökade kunskaper och ökad självkänsla hos deltagarna. Projektet ska också vara förebyggande för att motverka missbruk och kriminalitet.

Livsstöd på ungdomsmottagningen

För att möta den ökade ohälsan bland stadsdelens ungdomar tillskapas ett projekt med uppgift att arbeta särskilt stödjande på ungdomsmottagningen. Målgrupp är unga flickor och pojkar med självmordstankar och självskadebeteende.

Gemensam mötesplats i Grimsta

Tillsammans med Grimstaskolan, Svenska Bostäder och stadsdelsförvaltningen planeras en gemensam plats där möjlighet ges till möten och verksamhet. Syftet är att öka tryggheten och stärka gemenskapen i stadsdelen samt att engagera boende och övriga intressenter till ett aktivt nätverksarbete utifrån områdets mångfald.

Total söker stadsdelsförvaltningen om 3,7 mnkr för de tre ytterstadsprojekten.

Feriearbeten

Feriearbeten kommer att anordnas under flera lov under 2014. Förvaltningen söker 7,9 mnkr i medel från Ytterstadssatsningen för att erbjuda feriearbeten för 600 ungdomar.

Vackra Stockholm

Förvaltningen söker 1 mnkr för två projekt inom ramen för Vackra Stockholm. Projekten, som ska engagera 90 feriearbetare, syftar till att försköna stadsmiljön i Hässelby-Vällingby. Ansökan för 2014 är en fortsättning på det två-åriga projekt som startade 2013 då 80 ferieungdomar anställdes.

Preventionsarbete

Det förebyggande arbetet för att undvika att barn och ungdomar hamnar i psykisk ohälsa eller missbruk, är ett fortsatt prioriterat område. Förvaltningens arbete med föräldrastödsprogram kommer därför erbjudas fortsättningsvis.

Det preventiva arbetet för att minska narkotikaanvändning utvecklas med hänsyn till de lokala trender som förvaltningen hämtar via trygghetsmätningen och Stockholmsenkäten. Den preventionsprofil som är framtagen av stadens preventionssamordnare kommer under året användas i det förebyggande arbetet inom förvaltningens barn- och ungdomsverksamheter. Preventionsprofilens frågor bygger på i forskning framtagna risk- och skyddsfaktorer gällande barn och unga.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	65 %	73 %	År
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	62 %	62 %	År
Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i stadens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med ett könsneutralt förhållningssätt i arbetet med våld i nära relationer.	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i enlighet med kommunstyrelsens beslut implementera riktlinjer för idéburen stadsförbättring	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Boende och verksamma i Hässelby-Vällingby är delaktiga i stadsdelsområdets utveckling.

Förväntat resultat

Utvecklingsprojekt har genomförts utifrån medborgardialogerna inom ytterstadsutvecklingen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra informationsinsatser om tillgänglighet till företagare och fastighetsägare med stöd av projektet för ytterstadsutveckling.	2014-01-01	2014-12-31
Återkoppling till medborgarna av åtgärder utifrån synpunkter vid genomförda boendedialoger i Hässelby gård och Grimsta.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Boende, besökare och verksamma i Hässelby-Vällingby känner sig trygga.

Förväntat resultat

62 procent av de boende i Hässelby-Vällingby upplever trygghet i området. Samtliga enheter rapporterar i incidentrapporteringssystemet RISK.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Medarbetare i Hässelby-Vällingby erbjuds genomgång av incidentrapporteringssystemet RISK.	2014-01-01	2014-10-31
En informationsdag om trygghetsskapande insatser i Hässelby-Vällingby.	2014-01-01	2014-06-30
Trygghetsvandringar arrangeras	2014-01-01	2014-12-31
Utveckla en samverkansstruktur för trygghetskapande aktörer.	2014-01-01	2014-06-30
Verka för ökad tillgänglighet i stadsdelens lokaler.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Parker och grönområden är välskötta och attraktiva.

Förväntat resultat

Andel invånare som är nöjda med skötsel av parker- och grönområden ska var minst 70 % (48%).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ta hänsyn till tillgänglighets-och trygghetsaspekter vid parkupprustningar.	2014-01-01	2015-12-31
I medborgardialog utarbeta en ny lokal parkplan.	2013-01-01	2014-12-31
Verka för att förbättra tillgängligheten vid samtliga lekplatser inom stadsdelsområdet.	2012-01-01	2016-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Nämndens arbete för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål sammanfattas under inledningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

Valfrihet

Det ska vara enkelt för invånarna att välja mellan olika utförare inom exempelvis förskola, omsorg om personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg. Alla invånare ska kunna välja fritt i de valfrihetssystem som staden tagit fram. Informationen om valfriheten ska lämnas opartiskt och tydligt av stadsdelens medarbetare. Den enskildes önskemål beaktas vid val av utförare. Information kring samtliga utförare ges genom funktionen Jämför service på stadens webbplats.

Kommunikation

Förvaltningens kommunikation är aktiv, trovärdig och tillgänglig. Den bidrar till att nå verksamheternas mål och vision 2030. Under året stärks kommunikationsfunktionen med en traineemedarbetare för ytterligare fokus på den strategiska kommunikationen.

En ny förbättrad modell för intern kommunikation tas fram i början av året. Modellen grundas på en förstudie för organisation av webbarbetet som staden centralt genomför samt en utvärdering av förvaltningens övergripande interna kommunikationskanaler.

Förvaltningen fortsätter implementeringen av stadens nya grafiska profil som lanserades 2013. För att inspirera och locka verksamheterna att lära av andras erfarenheter fortgår spridningen internt av förvaltningens goda exempel. Ett nytt system för att tillgängliggöra interna protokoll för personal och fackförbund kommer att byggas upp i början av året i dokumenthanteringssystemet Share Point.

För att effektivisera kommunikationen med externa intressenter, t ex medborgare, tas en ny strategisk modell fram för det externa kommunikationsarbetet. Även den är baserad på förstudien av stadens webbarbete.

Stadens webbplats är välbesökt och är navet i den externa kommunikationen. Innehållet har varit ett prioriterat område de senaste åren. Förvaltningen arbetar kontinuerligt under året med informativ, korrekt samt tydlig och tillgänglig information på webbplatsen.

Uppföljning

En ökad tydlighet och samsyn på uppföljning inom förvaltningens olika verksamhetsområden ska utvecklas. Rutiner för en gemensam struktur för planering, genomförande och återrapportering av uppföljningar ska tas fram under året. Den modell för individuppföljning som används inom äldreomsorgen ska spridas till andra verksamhetsområden i förvaltningen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom barnomsorg	80 %	77 %	År
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning	69 %	69 %	År
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst	90 %	90 %	År
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och omsorgsboende	84 %	84 %	År

Nämndmål:

Kommunikationen är aktiv, trovärdig och tillgänglig

Förväntat resultat

Informationen på förvaltningens webbplats är aktuell.

80 procent av medarbetarna tycker att informationen på intranätet är användbar.

En ny modell för intern och extern kommunikation är framtagen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna säkerställer att den information de ansvarar för på Jämför service är korrekt, tydlig och informativ.	2013-01-01	2014-12-31
En ny modell för den externa kommunikationen tas fram.	2014-01-01	2014-06-30
En ny modell för den interna kommunikationen tas fram.	2014-01-01	2014-06-30

Nämndmål:

All myndighetsutövning har en rättsäker handläggning.

Förväntat resultat

Andelen överklagade beslut som ändras i Förvaltningsrätten ska minska jämfört med föregående år. Värde sätts i tertialrapport 1.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter med myndighetsutövning ska redovisa antalet överklagade beslut som ändrats av förvaltningsrätten.	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningens enheter för myndighetsutövning ska upprätta en plan som säkerställer att brukaren får en god kontinuitet i mötet med handläggarna.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Individ-och verksamhetsuppföljning genomförs systematiskt under året.

Förväntat resultat

Alla planerade uppföljningar utifrån upprättade årsplaner är genomförda.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen utreder hur stadens nya uppföljningsmodell inom äldreomsorgen kan tillämpas inom fler verksamhetsområden.	2014-01-01	2014-06-15
Resultat av brukarundersökningar kommuniceras med berörda.	2014-01-01	2014-12-31
Utvecklingsplaner tas fram utifrån resultat av brukarundersökningar.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Invånare i Hässelby-Vällingby upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald.

Förväntat resultat

Andel personer som i brukarenkäter anger att de har valmöjlighet vid val av utförare ökar. 80 % (80 %) inom barnomsorg, 69% (i.u.) inom personer med funktionsnedsättning, 91 % (i.u.) inom hemtjänst och 84 % (i.u.) inom vård- och omsorgsboende. I 2013 års brukarenkät redovisas valfrihetsresultat endast för hela Stockholm stad.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Former för information om och marknadsföring av de kommunala hemtjänstenheterna utvecklas.	2014-01-01	2014-12-31
Ta del av Södermalms stadsdelsförvaltnings metod för att sprida information om vård- och omsorgsboendens popularitet.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

Förskolan utgör första ledet i det livslånga lärandet. Verksamheten leds framåt med utgångspunkt från varje barns förmåga och lust att vilja lära. Barns utveckling och lärande stimuleras så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolans verksamhet ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Forskning i verksamheten är ett prioriterat område. Flera av förvaltningens förskolor är involverade i olika forskningsprojekt. Stadens reviderade förskoleprogram Framtidens förskola kommer under året implementeras i verksamheten.

Samverkan med högskolor och universitet

Förskollärares yrkeskompetens spelar en avgörande roll för hur väl förskolan lyckas nå de uppsatta målen. Förvaltningens fortsatta samarbete med högskolor och universitet skapar möjligheter för grund- och vidareutbildning till förskollärare samt till deltagande i forskning. Projektet ”övningsförskola”, där en av förvaltningens förskolor deltar, fortsätter att utvecklas. Metoder som arbetas fram inom projektet sprids till förvaltningens övriga förskolor. På sikt förväntas projektet med ”övningsförskola” locka fler förskollärare till stadsdelen.

Under året kommer en mentorskapsorganisation för nyutexaminerade förskollärare arbetas fram. Detta i syfte att ge stöd åt nya förskollärare i uppdraget samt att skapa en trygg och utvecklande arbetsmiljö.

Mål- och resultatstyrning

Det påbörjade arbetet med den systematiska kvalitetsuppföljningen utifrån mål- och resultatstyrning utvecklas under året. Organisationen går i en fas där mål- och resultatstyrning

som verktyg för systematisk kvalitetsuppföljning implementeras som ett ordinarie arbets sätt i förskolornas verksamhet. Forskningsprojektet Små barns lärande i samarbete med elva andra kommuner och Linnéuniversitet ska implementeras i förvaltningens förskoleenheter. Detta projekt går väl ihop med arbetet med mål- och resultatstyrning.

Bemötande

Förvaltningens förskolor kommer under året att fokusera på att fördjupa kunskaperna kring förhållningssätt, kommunikation och bemötande i syfte att öka andelen nöjda föräldrar i brukarundersökningen. Föräldrar ska i större omfattning uppleva att förskoleverksamheten i sin helhet är trygg samt att barns utveckling och lärande uppmuntras.

Hela arbetslaget ska samarbeta för att erbjuda barnen en stimulerande och utvecklande miljö. I syfte att skapa goda förutsättningar för medarbetarnas kompetensutveckling kommer förvaltningen genomföra två särskilda pedagogiska utvecklingsveckor under året, varav en på våren och en på hösten. Ett ytterligare syfte med denna stadsdelsövergripande satsning är att hitta former för och ytterligare fördjupa arbetet med den systematiska kvalitetsuppföljningen.

Naturvetenskap och teknik för alla och Praktisk IT- och mediekompetens

Förvaltningen tar fram en gemensam modell för hela verksamhetsområdet i syfte att förvalta den kompetens som byggts upp genom projekten Naturvetenskap och teknik för alla (NTA) och Praktisk IT- och mediekompetens (PIM). Förvaltningen avsätter medel för fortsatt stadsdelsövergripande kompetensutveckling inom områden matematik, Natur och teknik för alla, NTA, och informations- och kommunikationsteknik, IKT. Denna satsning görs med hänsyn till att informations- och kommunikationsteknik ska integreras i förskoleverksamheten i syfte att öka måluppfyllelsen utifrån läroplanens uppdrag. Medarbetarna inom förvaltningsområdets förskolor har tillgång till Mediatekets tjänster, exempelvis i form AV-tjänster, genom ett förvaltningsövergripande avtal.

Kultur

Kultur för, av och med barn är ett prioriterat område under året. Barn i förskoleverksamhet ska möta professionella kulturupplevelser samt erbjudas möjligheter till att uttrycka sig i eget skapande. Under året kommer fortsatt kompetensutveckling att erbjudas förskolans personal. Förvaltningen påbörjar ett arbete med kulturförvaltningen utifrån ett utökat samarbete med biblioteken och bokbussen. I syfte att stärka barns språkutveckling görs en utveckling av bibliotekets tjänster riktade mot förskolan.

Barnomsorgsgarantin

Barnomsorgsgarantin ska hållas, vilket innebär att behovet av förskoleplatser varierar under året. Därmed ska gruppernas storlek ses som ett genomsnitt över året. Antalet barn kommer enligt befolkningsprognosen framförallt att öka i Råcksta. Den strategiska lokalgruppen fortsätter sitt arbete med att ta fram förslag på nybyggnadsprojekt. Samverkan sker också med stadsdelens anordnare av enskilt driven verksamhet för att stämna av planer för eventuell utbyggnad eller avveckling. I samband med att nya förskolor öppnas kommer förvaltningen att se över organisationen av förskoleenheterna. Totalt finns sju förskolor i planeringsstadiet varav två kommer att färdigställas under året, en i Grimsta och en i Råcksta. Båda i form av SISABs konceptförskolor, som benämns Framtidens förskola.

Utifrån den befintliga organisationen fortsätter förvaltningen följa efterfrågan av

öppethållande utanför stadens ramtider.

Under året kommer samverkan med fristående verksamheter och grundskolan att ske kring stadens nya riktlinjer för övergång mellan förskola och skola.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel förskollärare av antal anställda	41 %	41 %	År
Andel nöjda föräldrar	85 %	85 %	År
Antal barn per grupp	16	16	År
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	År
Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,7	3,7	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska i samverkan ta fram konkreta strategier för att säkerställa att andelen legitimerade förskollärare ökar	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att handlingsplaner är framtagna för övergången förskola - skola i enlighet med stadens riktlinjer	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i nära samarbete med utbildningsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser verka för att litteratur och läsning ska bli en mer naturlig del i barnens utbildning	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Alla barn utvecklas utifrån sina intressen och förmågor.

Förväntat resultat

Alla barn inkluderas i sina lärandeprocesser med hjälp av mål- och resultatstyrning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Implementera Stockholms stads nya reviderade förskoleprogram Framtidens förskola i förskoleverksamheten.	2014-01-01	2014-12-31
Medvetet arbeta med förhållningssätt gentemot föräldrar genom att fördjupa kunskaperna kring kommunikation och bemötande för att öka andelen nöjda föräldrar i brukarundersökningen.	2014-01-01	2014-12-31
Skapa förutsättningar för barns inflytande över sina lärandeprocesser.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Barnen utvecklar sin matematiska, naturvetenskapliga och tekniska förmåga.

Förväntat resultat

Alla barn får under sin förskoletid ta del av och experimentera med NTA materialet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Integrera Informations- och kommunikationsteknik (IKT) som ett verktyg för barns lärande	2014-01-01	2014-12-31
Utbilda fler handledare inom "Natur och teknik för alla" (NTA) .	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Barnen utvecklar sin språkliga och kommunikativa förmåga. (Utveckling och lärande)

Förväntat resultat

Resultatet i brukarundersökningen avseende språkutveckling ökar till 77 % (76%).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I samarbete med biblioteken anordna workshops med tema högläsning och bokträffar för förskolepersonal.	2014-01-01	2014-12-31
Upparbeta ett system med boklådor till förskolorna.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

Barn- och ungdom

Samverkan socialtjänst, skola och polis

Förvaltningen har tecknat en överenskommelse med Västerorts polismästardistrikt och utbildningsförvaltningen kring samverkan mellan socialtjänst, skola och polis i syfte att skapa ett välfungerande arbetssätt kring barn och unga som riskerar eller har hamnat i kriminalitet. Överenskommelsen bygger på en gemensamt framtagna problembild och beskriver hur samverkansparterna ska arbeta med gemensamma frågor.

Förebyggande och tidiga insatser

Under året fortsätter utvecklingen av det förebyggande arbetet för familjer med barn och

ungdomar. Samverkan sker med förskola och skola, såväl enskilt drivna som kommunala, i syfte att tidigt uppmärksamma barn och ungdomar som är i behov av stöd. För familjer med stora och akuta behov av stödinsatser finns intensivteam som på kort varsel kan gå in och arbeta med omfattande insatser på hemmaplan. Med dessa insatser är målsättningen att minska behovet av placeringar i familjehem och institutioner.

Ett sätt att nå ungdomar som är i behov av stöd är via Ungdomsmottagningen som drivs tillsammans med Bromma stadsdelsförvaltning och landstinget. Antalet besökande ungdomar har ökat under 2013 och förväntas öka ytterligare under året. Ungdomsmottagningen är en viktig del i det förebyggande arbetet när det gäller att förebygga fysisk och psykisk ohälsa.

Familjehemsvård

Barn och ungdomar som är placerade i familjehem är en prioriterad målgrupp. Stöd till familjehem och uppföljning av de placerade barnen ska utvecklas genom att särskilda handläggare finns för kontakt med det placerade barnet. För familjehemmet finns särskilda handläggare som ger stöd. Därutöver har socialsekreteraren ett övergripande ansvar för placeringen och kontakt med biologisk förälder.

Vuxna

Personer med kombinerad problematik i form av missbruk och psykiska funktionshinder utgör en av samhällets mest utsatta grupper. Socialtjänsten, allmänpsykiatrin och beroendevården har en gemensam skyldighet att se till att dessa personer får nödvändiga vård- och stödinsatser. Det finns en nära samverkan som bedrivs i enlighet med en lokal samverkansöverenskommelse med Stockholms läns landsting genom vuxenpsykiatrisk öppenvård (Ekerö, Bromma, Hässelby-Vällingby) och beroendecentrum. Samverkan med landstingets beroendevård är väl utvecklad och samlokaliserad med förvaltningen.

Under året fortsätter arbetet med utveckling av öppenvårdsinsatser på hemmaplan och minska antalet placeringar i dygnetruntsorg. En särskild befattning som case manager kommer att arbeta med insatser till personer med missbruk och psykisk ohälsa.

För utsatta personer med långvarigt missbruk finns Vistet, en träfflokal, centralt belägen i Hässelby. Kompassen är en träfflokal i Vällingby där målgruppen främst är personer med psykiska problem. En utveckling av verksamheterna pågår framförallt när det gäller uppsökande arbete och innehållet i verksamheterna.

Arbetscentrum, sysselsättning för personer med psykiska funktionshinder, har bristande tillgänglighet i nuvarande lokaler. Planering pågår för att hitta nya lokaler.

Hemlöshet och osäkra boendeförhållanden

Det förebyggande arbetet mot hemlöshet är fortsatt prioriterat. För att förhindra vräkningar bedrivs ett aktivt och nära samarbete mellan uppsökare, socialsekreterare, hyresvärdar och kronofogdemyndigheten. Personer som är hemlösa erbjuds stöd- och hjälpinsatser med målsättning att på sikt nå ett stabilt och självständigt boende. Det finns en väl utvecklad boendekedja med försöks- och träningslägenheter och där boendestödet utgör ett viktigt stöd för att klara boendet. Under året ska en handlingsplan för boendefrågor tas fram för att säkerställa att alla boendefrågor hanteras på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

Resultatet av pågående hemlöshetsprojekt visar på minskade kostnader för tillfälligt boende och att personer fått stöd och råd i att på egen hand gå vidare till mer varaktiga

boendeförhållanden. Ytterligare utvecklingsområden har under projektiden identifierats och förvaltningen söker nu hemlöshetsmedel för utveckling av information/rådgivning och uppsökande arbete i boendefrågor samt riktat arbete till unga personer och ungdomsbostäder. Förvaltningen ansöker om totalt 3,4 mnkr för hemlöshetsprojekt under 2014-2015. (1,7mnkr för 2014 och 1,7 mnkr för 2015)

Våld i nära relationer

Arbetet med stöd till personer som utsatts för våld i nära relationer är ett prioriterat område. Under året kommer förvaltningen tydliggöra och samordna arbetet så att enheter inom äldreomsorg och personer med funktionsnedsättning får fördjupad kunskap.

Äldre

Boendeformer

Servicehusen ska finnas kvar som boendeform så länge efterfrågan finns. I dag har stadsdelsförvaltningen ett servicehus i kommunal regi, Skolörtens servicehus, i Hässelby. Förvaltningen ser över behovet av servicehuset i sin nuvarande form så att verksamhetens inriktning och innehåll kan möta framtida behov av vård och omsorg.

Individuppföljning

Förvaltningen avsätter en halvtidstjänst till arbete med verksamhetsuppföljning på individnivå. Modellen innebär att en observatör under ett antal dagar observerar hur möten mellan den enskilde brukaren och vårdpersonalen ser ut. Att avsätta en halvtidstjänst till att utföra detta arbete ser förvaltningen som en investering då exempelvis enhetschef och verksamhetschef får värdefull återkoppling på enhetens arbete.

Demensvård

Stadens arbete med att stärka demensvården fortsätter med demensteam inom hemtjänsten. För att stärka kunskapen om sjukdomen på stadens demensboenden ska förvaltningen under året utse särskilda handledare. Handledarrollen kan till exempel innefatta att sprida kunskap om de demenssjukas behov till närstående och kolleger.

Utevistelsegaranti

Som en del i arbetet med en ökad livskvalitet och en värdig vardag inför staden under 2014 en utevistelsegaranti för äldre. Den innebär att de som bor på ett servicehus eller vård- och omsorgsboende ska garanteras att få komma ut om de så önskar. För att säkerställa att garantin efterlevs ska planering för utevistelse finnas med i den enskildes genomförandeplan. I arbetet med utevistelser kan ungdomsvårdar användas.

Hemtjänsten

För att öka antalet kunder till den kommunala hemtjänsten ska fokus läggas på att stärka den kommunala hemtjänsten. Förvaltningens kommunala hemtjänstutförare består idag av fyra enheter samt ett demensteam. Antalet kunder har minskat och för att bättre anpassa enheternas resurser till kundernas insatser planeras en omorganisation. Genom att göra fyra enheter till tre ökar möjligheterna för samordning av kvällspatrull, vikariatillsättning och administration. Tidigare organisation hade större geografisk spridning än den nya organisationen. Förändringarna förväntas bl.a. innebära bättre kundnöjdhet i och med bättre personalkontinuitet då behovet av timanställda minskar.

Växthuset

Den öppna verksamheten Växthuset, som riktar sig till alla över 65 år och som bor i Hässelby-Vällingby stadsdelområde fortsätter med sitt arbete. Bland annat kommer de välbesökta aktiviteterna i Växthusets gym att fortsätta, även caféer, inspirationsträffar och drop in-verksamhet finns inplanerat för 2014. Under året kommer verksamheten att se över möjligheten att utöka öppettiderna. Antalet deltagare i olika aktiviteter kan komma att begränsas på grund av lokalernas storlek.

På Växthuset finns även stadsdelens anhängkonsulent som arbetar med uppsökande verksamhet och bland annat arrangerar anhängcirklar för personer som vårdar en närstående. Samarbetet mellan anhängkonsulenterna i Hässelby-Vällingby, Bromma och Spånga-Tensta är väl utvecklat och det samverkansarbetet fortsätter under 2014. Det består bland annat i samordning av vissa aktiviteter för de äldre. En sammanslagning och samlokalisering av anhängkonsulenterna inom Bromma och Hässelby-Vällingby kommer att ske för att samordna anhängstödet och minska sårbarheten.

Rättssäker handläggning

För att säkerställa att brukaren ska få en så god kontinuitet som möjligt i mötet med förvaltningens biståndshandläggare ska det under året tas fram arbetsrutiner kring detta.

Förvaltningens enheter med myndighetsutövning ska redovisa antalet överklagade beslut som har ändrats av förvaltningsrätten. Samtliga ärenden som ändras av förvaltningsrätten tas upp i arbetsgruppen i syfte att ta lärdom av. Beroende på antalet beslut och anledning till att de ändras kommer förvaltningen att ta ställning till eventuellt behov av utbildning i tolkning av riktlinjer och lagstiftning.

Värdegrund

Under 2014 fortsätter arbetet med stadens värdegrund, exempelvis genom föreläsningar och studiebesök för äldreomsorgens medarbetare.

Säker sjukvård

Som en del i nämndernas utökade arbete med att registrera i Senior alert och det svenska palliativregistret fortsätter sjuksköterskor, sjukgymnaster och arbetsterapeuter att registrera riskbedömningar i programmet Senior alert. Riskerna som bedöms är trycksår, fall eller risk för undernäring. I riskbedömningen ska orsak och åtgärd ses över för att se hur riskerna kan förebyggas. I det palliativa registret registreras alla avlidna personer. Här besvarar sjuksköterskan en enkät som beskriver hur vården har bedrivits.

”Södermalmsmetoden”

Förvaltningen ska ta del av den metod som Södermalms stadsdelsförvaltning har utvecklat för att samla in och göra det möjligt för äldre att ta del av enkel information om andra vård- och omsorgsboendens popularitet.

Personer med funktionsnedsättning

Undersökningar och uppföljningar

Under hösten 2013 har en brukarundersökning genomförts inom gruppboende, korttidshem och daglig verksamhet. Utifrån svaren på brukarundersökningen och de samtal

som förs på gruppbestäderna om vad trygghet betyder för var och en av de boende kommer enheten att arbeta med att ta reda på hur, med vad, och när personalen ska möta upp de boendes behov och stöd för att öka tryggheten.

Förvaltningen är mån om att svarsfrekvensen ökar. Inom gruppbestäderna i kommunal regi diskuterar personalen hur svarsfrekvensen kan höjas. Förutom att prata om och påminna om enkäten ska personalen undersöka om de kan vara behjälpliga på annat sätt.

Förutom brukarundersökningen görs även andra uppföljningar. Förvaltningen har för avsikt att utveckla metoder för individuppföljning under året. Utifrån den observationsmetod som implementeras inom äldreomsorgen kommer avdelningen att undersöka om samma metod kan användas inom funktionsnedsättning. Observationsmetoden går ut på att utifrån ett brukarperspektiv fånga hur mötet mellan brukare och vårdpersonal ser ut. Den egna enkät som genomfördes inom personlig assistans under 2013 kommer att sammanställas och enheten kommer att arbeta vidare med delaktighet, inflytande och trygghet utifrån de svar som inkommit.

Tillgänglighet och kvalitet

I funktionshinderinspektörernas årsrapport gällande bostad med särskild service framkommer att stadsdelen tar många korta tidsbegränsade beslut, enligt Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) 9§9, vilket endast bör ske i undantagsfall. Förvaltningen fortsätter det arbete som har påbörjats med att istället för korta beslut ta beslut som gäller ett år eller tillsvidare.

Förvaltningen arbetar för att brukare och närstående lättare ska få information om stöd och service inom funktionsnedsättning. Detta görs genom att biståndshandläggarna informerar brukare och närstående om att det nu även kan vända sig till Kontaktcenter. Kontaktcenter svarar på frågor på telefon. Det öppnas även en funktionsbrevlåda för e-post till biståndshandläggarna för att öka tillgängligheten.

För att öka kontinuiteten kommer biståndsenheten att organisera sig i två grupper med tydlig indelning av ärenden för handläggarna. Förvaltningen fortsätter arbetet för att den enskilde, och utförarna, i största möjliga mån ska få träffa samma biståndshandläggare över en längre tid.

För att öka kontinuiteten och kvaliteten inom gruppbestäderna fortsätter de fyra gruppbestäderna att utöka samarbetet sinsemellan. Samarbetet förväntas ge utvecklingsmöjligheter både för personal och för verksamheternas innehåll samt ökad kontinuitet för de boende. För att möta nya målgrupper planerar gruppbestäderna att genomföra kompetensinventering och därefter kompetensutveckling för personalen.

Bemötande, delaktighet och rättsäkerhet

Det är viktigt att personer med funktionsnedsättning får ett bra och respektfullt bemötande och att utredningar genomförs på ett sådant sätt att den enskilde känner sig delaktig och har inflytande över utredningen. Förvaltningen kommer också att ta del av Stockholms stads bemötandeguide. För att öka rättsäkerheten fortsätter enheten att arbeta med juridisk utbildning och handledning.

En ytterligare åtgärd för ökad rättsäkerhet är införandet av utredningsmaterialet DUR, Dokumentation, Utvärdering och Resultat. Genom att skapa en gemensam och systematisk

dokumentation med användandet av ett strukturerat utredningsmaterial ökar kvaliteten och rättssäkerheten i myndighetsutövningen. Biståndshandläggarna kommer att få utbildning i DUR under året.

Biståndshandläggarna kommer även att få utbildning i Motiverande intervjuer (MI) för att utveckla bemötandet och brukarnas delaktighet.

Gruppboendena kommer bland annat genom arbetsmetoden Verksamhet och hälsa att arbeta för att brukarna ska känna sig trygga i sitt boende och i dess närmiljö. Enheten kommer att utveckla arbetet med bemötande, förhållningssätt, delaktighet och självbestämmande.

Nya bostäder

Förvaltningen fortsätter att samverka med exploateringskontoret och bevaka nyproduktion för att se om det är möjligt att bygga grupp- och servicebostäder. Förvaltningen fortsätter också att samverka med de kommunala bostadsbolagen för att se över om det går att bygga grupp- och servicebostäder vid nyproduktion och vid ombyggnationer.

Från daglig verksamhet till arbete

Det är viktigt att förvaltningen både utarbetar arbetssätt och följer upp så att de personer med funktionsnedsättning som har möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden får stöd i detta.

Förvaltningen deltar i projektet UMia (Ungas Mobilisering inför arbetslivet) fram till halvårsskiftet 2014. Efter det kommer projektet att utvärderas av Uppsala och Linköpings universitet. UMia är ett ESF-projekt (European social fond) som drivs av försäkringskassan i Stockholm i samverkan med stadsdelsförvaltningar och arbetsförmedling. Målsättningen är att unga vuxna personer med funktionsnedsättning får stöd i att komma ut på arbetsmarknaden och inte enbart blir hänvisade till daglig verksamhet.

Förvaltningen kommer att utvidga samarbetet med arbetsförmedlingen när det gäller personer som söker daglig verksamhet. Innan daglig verksamhet beviljas utreds om personen kan stå till arbetsmarknadens förfogande exempelvis genom lönebidrag eller praktikplats.

Att följa upp hur daglig verksamhet lever upp till åtagandet att få ut arbetstagarna på den öppna arbetsmarknaden är under 2014 en prioriterad uppföljningsfråga.

Utförare som står utanför LOV, Lagen om valfrihet

Förvaltningen kommer fortsätta att se över att ersättningen motsvarar den insats som ges till brukaren inom gruppboendena och daglig verksamhet som inte är med i LOV.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom loF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	84 %	84 %	Tertial
Andel enskilda som ökat sin funktionsförmåga inom socialpsykiatri	5 %	tas fram av nämnden	År
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (loF)	75 %	80 %	År
Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48	80 %	tas fram av nämnden	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicit et
timmar			

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats	77 %	77 %	Tertial
Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	10 %	20 %	År
Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	tas fram av nämnden	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	84%	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	72 %	74%	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	55 %	tas fram av nämnden	År
Andelen barn och ungdomar med funktionsnedsättning som deltar i fritidsverksamhet. (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	Skola/särskola enkät	tas fram av nämnderna	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	tas fram av nämnden	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	1 %	tas fram av nämnden	År
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	90%	År
Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	93 %	95 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldre)	85 %	85 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldre)	81 %	85 %	År
Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	75 %	77 %	År
Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	73 %	76 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	75 %	76 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	86 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende	86 %	90 %	År
Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	
Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda en sammanhållen organisation för öppenvårdsinsatser för barn och unga	2014-01-01	2014-12-31	
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera reviderade riktlinjer för familjehemsvård.	2014-01-01	2014-12-31	
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens hemlöshetsstrategi.	2014-01-01	2014-12-31	
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla formerna för uppföljning av placerade barn och unga i syfte att säkerställa att uppföljning sker på likartat sätt i staden.	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska genomföra uppsökande verksamhet av unga i utanförskap med inspiration av det arbete som sker i Skarpnäcks stadsdelsnämnd.	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboendestäder eller serviceboendestäder	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra i tidigt skede planera för omsorgslägenheter i stadsutvecklingsområden	2014-01-01	2014-12-31	
Bistå äldrenämnden i att ta fram en utevistelsegaranti för äldre i vård- och omsorgsboenden	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnder ska succesivt under 2014 införa den fördjupade kvalitetsanalysen med uppföljare/observerare för förändrad kravställning och uppföljning	2014-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2014-01-01	2014-12-31	
Utveckla stadens information om vård- och omsorgsboendens popularitet	2014-01-01	2014-06-30	

Nämndmål:

Förskola, skola och socialtjänst utvecklar former för samverkan.

Förväntat resultat

Former för samverkan finns framtagna mellan förskola, skola och socialtjänst.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla samarbetet genom att implementera det nya stödmaterialet för samverkan och ansvarsfördelning mellan förskola, skola och socialtjänst.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Barn och unga uppmärksammas tidigt och ges stöd i sin livssituation.

Förväntat resultat

84% av barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen är inte aktuella 12 månader efter avslutad insats.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetet med sociala insatsgrupper (SIG) intensifieras och samverkan med polisen utvecklas i syfte att minska kriminalitet hos unga personer.	2014-01-01	2014-12-31
En strategi för det förebyggande arbetet med barn och unga tas fram-	2014-01-01	2014-12-31
Samverkan mellan socialtjänst, skola och polis i syfte att skapa en välfungerande arbetssätt kring barn och unga som riskerar eller har hamnat i kriminalitet.	2014-01-01	2014-12-31
Samverkan utvecklas med lokala föreningar med målsättning att barn och unga får en meningsfull fritid och sysselsättning.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Personer som utsatts för våld i en nära relation tillförsäkras ett samordnat och professionellt stöd.

Förväntat resultat

Personer som utsatts för våld i en nära relation får ett bra bemötande och stöd i sin livssituation.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Skapa en struktur inom förvaltningens samtliga verksamhetsområden där den som utsätts för våld i nära relation får ett professionellt stöd.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Vuxna personer lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar.

Förväntat resultat

77% av vuxna personer som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen är inte aktuella 12 månader efter avslutad insats.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En handlingsplan och gemensam struktur för boendefrågor tas fram.	2014-01-01	2014-03-31

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning ges förutsättningar att vara självständiga i sin vardag.

Förväntat resultat

60% (53) av personer med funktionsnedsättning upplever att de själva varit med och planerat det stöd(hjälp) de får i grupp/servicebostad.(Nytt index 2013)

Nämndmål:

De äldre på vård- och omsorgsboendena och servicehuset får vardagliga, fysiska, kulturella och sociala aktiviteter utifrån sina behov och önskemål .

Förväntat resultat

Det framgår i den äldres genomförandeplan, att de äldre på vård- och omsorgsboende får individuella vardagliga, fysiska, kulturella och sociala aktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Vård-och omsorgsboenden ska arbeta med de kvalitetsmått som Stadsledningskontoret efterfrågar och rapporterar till Kommun-och landstingsdatabasen varje höst. Måtten avser gemensamma aktiviteter vardag och helg, utevistelse och individuella aktiviteter.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

De äldre är delaktiga i och har inflytande över utformningen av omsorgen.

Förväntat resultat

Resultatet i brukarenkäten avseende hemtjänsttagarnas inflytande och delaktighet ökar till 75 % (72 %)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Biståndshandläggarna informerar kontinuerligt personer i ordinärt boende om möjlighet till bostadsanpassning.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Vård- och omsorgsboende och servicehus har en säker hälso- och sjukvård.

Förväntat resultat

Minska antalet fall.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I vårdplaneringsmöte ska riskbedömning genomföras i Senior alert och den palliativa vården ska diskuteras inför vård i livets slut.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Värdegrunden är känd bland medarbetarna inom äldreomsorgen.

Förväntat resultat

Alla medarbetare har deltagit i utbildning om värdegrunden.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal olika personal som en hemtjänstmottagare möter under 14 dagar.	11		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Former för att hålla värdegrunden aktuell och levande bland medarbetarna ska utformas.	2014-01-01	2014-12-31
Spetskompetens som vårdare och handledare inom demensvård ska finnas på demensboende.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

Medarbetarfrågor

Jämställdhets- och mångfaldsarbete

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning ska liksom övriga staden vara en förebild vad gäller jämställdhet och meddelarfrihet. Förvaltningens mål och inriktning för mångfaldsarbetet framgår av ILS- bilaga. Varje enhet ansvarar för att diskutera och följa upp målen i jämställdhets- och mångfaldsplanen med sina medarbetare.

Hälsa och sjukfrånvaro

Arbetet med att främja hälsa och minska sjukfrånvaron har fortsatt stor prioritet. Det handlar om åtgärder på bred front där ledarskapet och samarbetet med företagshälsovården är viktiga komponenter. För att minska korttidsjukfrånvaron fortsätter det strukturerade arbetet med tidiga insatser tillsammans med chef, företagshälsovård och personalavdelning. Likaså den kontinuerliga uppföljningen med HR-konsult varannan månad utifrån särskild mall. Enheter med särskilt hög sjukfrånvaro prioriteras med tätare uppföljningar och insatser. Alla chefer ska ha telefonkontakt med sina medarbetare första frånvarodagen. Arbetsstättet i verksamhet och hälsa sprids vidare till fler enheter. Genom att medarbetare ges ökat inflytande och ansvar över sitt dagliga arbete förväntas engagemang, självkänsla och trivsel på arbetet att öka. Särskilda medel avsätts i budget för verksamhet och hälsa.

Alla enheter ska tillsammans med personalavdelningen ta fram en plan för att sänka

sjukfrånvaron och öka frisknärvaron. Till planen kopplas en hälsoplan för hälsofrämjande åtgärder och aktiviteter anpassade till respektive verksamhet. De enheter som inte har en hälsocoach ska utse en coach, och dessa ska ges mandat och utbildning samt ingå i ett nätverk som träffas ett antal gånger per år under ledning av hälsopedagog från företagshälsovården. Den nya friskvårdspolicyn ska implementeras och ett ramavtal med olika hälso- och friskvårdsleverantörer tecknas.

Personalomsättning

Personalomsättningen är hög inom flera av förvaltningens enheter. Under 2013 startade ett arbete med att kartlägga och analysera avgångsorsaker, ta vara på synpunkter från medarbetare och hitta förbättringsmöjligheter. Arbetet fortsätter i samverkan med fackliga organisationer under 2014.

Delaktighet

Medarbetare och chefer ska vara delaktiga och engagerade i planering och utveckling av verksamheten samt ges möjlighet till personlig utveckling. Arbetsätten i "Verksamhet och hälsa" leder till delaktighet och ansvar för det egna arbetet och dess resultat. Årets medarbetarenkät visar att förvaltningen generellt sett behöver arbeta med att öka delaktigheten i verksamheterna. Delsvaren inom aktivt medskapande index visar även att uppskattning och återkoppling från cheferna kan utvecklas.

Handlings- och åtgärdsplaner tas fram utifrån resultaten i medarbetarenkäten och följs upp på APT och samverkansgrupper.

Chefs- kompetensutveckling

Kontinuerlig utveckling av det egna ledarskapet är en prioriterad fråga i staden och förvaltningen. Som ett led i detta fortsätter förvaltningens ledarskapsutbildning för enhetschefer som startade under 2013. Syftet med utbildningen är att stärka det personliga ledarskapet och få samsyn kring uppdrag, förhållningssätt och ansvar. Att driva ett systematiskt kvalitetsarbete är en av chefernas viktigaste arbetsuppgifter.

Inom förskolan fortsätter satsningen på rektorsutbildning för nya förskolechefer.

Arbetsättet i " Verksamhet och hälsa" stärker och skapar nya möjligheter för cheferna på alla nivåer att leda och följa upp verksamheten.

Som en del i arbetet i att locka morgondagens ledare har förvaltningen två deltagare i stadens traineeprogram som startar i februari 2014. De aktuella funktionerna är kommunikationsstrateg och förskollärare.

Förvaltningen deltar med en grupp förskollärare i stadens pilotprojekt med utvecklingsgrupper för medarbetare. I grupperna utbyter man erfarenheter och tar upp dilemman från vardagen under handledning av samtalsledare. Grupperna som startade i november 2013 kommer att träffas vid totalt tio tillfällen.

Utbildning i bemötande planeras för handläggare inom alla verksamhetsområden.

Förvaltningen behöver även se över behovet av utbildning för måltidspersonal i samband med övergång till matbeställningar via nätet.

Övrig kompetensutveckling beskrivs i nedanstående kompetens- och personalplaneringsplan

samt under respektive verksamhet.

Feriearbeten/Vackra Stockholm

I syfte att marknadsföra och handlägga feriearbeten som en arbetslivsintroduktion är arbetet organisatoriskt knutet till personalavdelningen. Feriearbeten kommer att anordnas under flera lov under året. Förvaltningen avsätter 900 tkr och medel kommer att sökas från Ytterstadssatsningen (7,9 mnkr), bilaga 10, och Vackra Stockholm(1 mnkr), bilaga 11.

Förvaltningen söker medel för att genomföra två projekt inom ramen för Vackra Stockholm. Projekten ska engagera sammanlagt 90 feriearbetare. Ett av projekten kommer ha sin utgångspunkt i Hässelby Gård och det andra projektet kommer utgå från Riddersvik. Projekten löper över två år och ska syfta till att försköna stadsmiljön i Hässelby-Vällingby och engagera feriearbetande ungdomar. Ansökan för 2014 är en fortsättning av de under 2013 påbörjade projekten då totalt 80 feriearbetare anställdes.

Ofrivillig deltid

Förvaltningen registrerar deltidsanställdas önskemål om utökad tjänstgöringsgrad i WinLas. Merparten av de som arbetare deltid och som önskar heltid finns inom äldreomsorgen. Andelen heltidsanställda är dock relativt hög inom förvaltningens äldreomsorg, 70 %. Högst är andelen på hemtjänstens demensenhet med 89 %. Men även Koppargårdens vård- och omsorgsboende ligger högt med 80 % heltidsanställda. Andelen anställda på deltid ökade i förvaltningen i och med övertagandet av parkleksverksamheten i september 2013. Av de 26 personer som kom med över var 17 anställda på deltid allt mellan 4 och 36 timmar per vecka.

Under 2014 är bedömningen att förvaltningen kommer ha små möjligheter att erbjuda heltid till alla som önskar det. Heltid är dock norm vid nyanställning.

Personal och kompetensförsörjning

Befolkningen i Hässelby -Vällingby beräknas på 10 års sikt öka från drygt 66 700 till 75 000 personer.

Förvaltningen hade i oktober månad 1528 anställda varav 1460 tillsvidareanställda och 68 tidsbegränsat anställda. Av totala antalet anställda var 86 % kvinnor. 20 % av de tillsvidareanställda arbetar deltid. Under 2013 har antalet tillsvidareanställda minskat med 66 personer jämfört med oktober 2012. Minskningen har framför allt skett inom äldreomsorgen. Under året har parkleksverksamheten återgått i kommunal regi och i samband med detta kom 27 personer över till stadsdelsförvaltningen.

Fördelningen av antalet anställda mellan verksamheterna är:

	2012	2013
Gemensam service	24	36
Individ och familj	231	229
Förskola, fritid och kultur	630	639
Äldre och funktionsnedsatta	695	624
Stadsdelsmiljö och teknik	15	Ingår i gemensam service
Förvaltningen totalt	1 594	1 528

Cirka 10,5 % (154) av förvaltningens tillsvidareanställda är över 60 år.

Cirka 1,5 % (20) är över 65 år. Av dessa förväntas inte alla gå i pension under 2014.

Cirka 1 % (15) blir 67 år och kommer att gå i pension under 2014

Medianåldern i förvaltningen är 47 år.(51 år bland tillsvidareanställda)

Chefs och kompetensförsörjning säkerställs bl a via medarbetarsamtal där medarbetarnas intresse för utveckling fångas upp. I samtalet kartlägger chef medarbetarens kompetens och får ett underlag till kommande kompetensutvecklingsinsatser. Alla medarbetare ska ha minst ett medarbetarsamtal per år där en utvecklingsplan tas fram. Detta följs upp som en aktivitet i verksamhetsplanen.

Förvaltningens arbete med rekrytering ska vara kvalitetssäkrat utan inslag av diskriminering. Detta säkerställs bl a genom att alla chefer får utbildning i konceptet kompetensbaserad rekrytering. Vid chefsrekrytering inom förskolan används IPU profilanalys som komplement till intervjuer och referenstagning.

Förskola fritid och kultur

Avdelningen förskola fritid och kultur har idag 609 tillsvidareanställda och förväntas att öka ytterligare då efterfrågan på förskoleplatser ökar. Sju nya förskolor planeras varav minst två blir klara under 2014. Den 1 september 2013 övergick parkleksverksamheten organisatoriskt till avdelningen vilket innebär en ökning med 23 anställda, de flesta deltidsanställda. En förnyad upphandling av fritidsgårdarna är ännu inte klar på grund av överprövning.

Kompetensutveckling/ rekrytering

Förskollärares roll har stärkts genom skollagen och den reviderade läroplanen vilket ställer krav på särskilda satsningar för att trygga den framtida personalförsörjningen. Aktiv rekrytering i samband med nyanställning och fortsatt utveckling av samarbetet med universitet och högskolor för lärarutbildning är hörnstenar i detta arbete. Förvaltningen fortsätter också att erbjuda medarbetare grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare. Under året anställs en nyexaminerad förskollärare som ska genomgå stadens traineeutbildning.

Förskollärare är ett bristyrke med stor personalomsättning. Andelen förskollärare i Hässelby Vällingby är också lägre än i staden som helhet. För att nå upp till målet 41 % behövs förskollärare rekryteras utöver sedvanlig ersättningsrekrytering. I och med förväntad övertalighet inom äldreomsorgen kommer ca 10 personer inom äldreomsorgen som har barnskötareutbildning beredas plats inom olika förskolor.

Förvaltningen har skärpt kraven på förskolechefer vilket innebär att de som anställs ska genomgå den statliga rektorsutbildningen. Under 2014 deltar minst sex chefer i utbildningen.

- *Åldersstruktur/pensionsavgångar*

10 % (65) av avdelningens anställda är 60 år eller äldre. Av dessa är 7 över 65 år.

Bland förskollärarna är 17 personer över 60 år och bland barnskötarna är 38 personer över 60 år. Åldersstrukturen bland cheferna har varit hög, men allteftersom flera nya chefer anställts har den minskat. F n är 3 chefer är över 60 år. Ingen av verksamhetens förskolechefer förväntas gå i pension under 2014.

Totalt beräknas minst 7 personer gå i pension under 2014.

Medianåldern inom förskolan är 46 år.

I dagsläget arbetar 18 % av de tillsvidareanställda deltid. Samtliga är kvinnor.

- *Avveckling/övertalighet*

Ingen beräknad övertalighet

Äldre och personer med funktionsnedsättning

Antalet anställda inom avdelningen för äldre och funktionshindrade har sjunkit med 71 anställda under 2013. Även om stadsdelen växer så förväntas andelen äldre öka i mindre omfattning än tidigare. Någon upphandling av vård- och omsorgsboende avseende äldreomsorg planeras inte under 2014.

- *Kompetensutveckling/rekrytering*

Utbildning av omvårdnadspersonal kommer att fortsätta att vara en prioriterad fråga. Satsningar kommer att göras både på grundutbildning för att uppnå vårdbiträdeskompetens och utbildning för att höja kompetensen hos vårdbiträden till undersköterskor. En enhetschef är anmäld till chefsutbildning i äldreförvaltningens regi. I övrigt planeras ingen rekrytering mer än ersätтарыkrytering inom myndighetsdelarna.

- *Åldersstruktur/pensionsavgångar*

8 % (50) av avdelningens anställda är 60 år eller äldre. Tre av dessa är chefer, 33 är undersköterskor/vårdbiträden/vårdare och sju är biståndsbedömare.

8 medarbetare är 65 år eller äldre. Av dessa är 2 sjuksköterskor.

Minst 4 medarbetare kommer att gå i pension under 2014.

I dagsläget arbetar 30 % av de tillsvidareanställda deltid. Av dessa är största delen kvinnor.

- *Avveckling/övertalighet*

Förvaltningen följer kontinuerligt kundunderlaget för kommunal hemtjänst och anpassar storleken och antal enheter därefter. En konsekvens av vikande kundunderlag är ett minskat behov av omvårdnadspersonal och samordnare. En övertalighet av cirka 60 vårdbiträden och undersköterskor och cirka 7 samordnare inom äldreomsorgen förväntas. Ett arbete pågår med att erbjuda andra jobb inom förvaltningen bl a inom förskoleverksamheten. Med hjälp av en timpool av övertaliga hoppas förvaltningen minska behovet av timanställda inom framför allt hemtjänsten. I april 2014 kommer ett barn- och ungdomsboende att läggas ner på grund av ett bristande kundunderlag och det berör 10 personer varav 1 gruppleddare. Övertalighet förväntas i o m denna nedläggning.

Individ och familj

- *Kompetensutveckling/rekrytering*

Avdelningen har en hög personalomsättning vilket medför ett fortsatt stort rekryteringsbehov av socialsekreterare. Förvaltningen fortsätter aktivt följa upp och fokusera på olika åtgärder för att försöka komma till rätta med personalomsättningen.

- *Åldersstruktur/pensionsavgångar*

Medelåldern på avdelningen är något lägre (46 år) än i förvaltningen som helhet.

13 % (30) av avdelningens medarbetare är över 60 år och av dessa är 4 medarbetare över 65 år. Dessa förväntas gå i pension under 2014. Av dessa är 3 socialsekreterare och 1 handläggare.

6 % av de anställda arbetar deltid och samtliga av dessa är kvinnor.

- *Avveckling/övertalighet*

Övertalighet har varit aktuellt inom personlig assistans men f n råder balans. Förvaltningen har ett 20-tal HÖK anställda som kan bli berörda. Ingen annan avveckling eller övertalighet beräknas.

Gemensam administration/service

En översyn av förvaltningens administrativa funktioner och vaktmästeri är påbörjad. Detta kan på sikt leda till samordning av vissa funktioner.

- *Kompetensutveckling/Rekrytering*

Under 2013 genomfördes en omorganisation varvid nya befattningar inrättades. Under 2014 beräknas ingen direkt rekrytering förutom kommunikatör till stadens traineeutbildning.

- *Åldersstruktur/pensionsavgångar*

Åldersstrukturen är relativt hög inom avdelningarna. Drygt 25% (9) av medarbetarna är över 60 år. Tre av dessa är chefer. En person är över 65 år.

Av totalt 36 anställda arbetar en person deltid.

- *Avveckling övertalighet*

Översyn av administration kan innebära att vissa funktioner samordnas varvid övertalighet kan uppstå.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	600 st	5100	År
Aktivt Medskapandeindex	79	80	År
Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	10 %	100 %	År
Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	75 %	80 %	År
Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	År
Sjukfrånvaro	6 %	4,4 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Arbetsplatserna har en god arbetsmiljö där hälsofrågor står i fokus

Förväntat resultat

Sjukfrånvarotalet minskar och medarbetarna tar ansvar för sin hälsa. Fler enheter arbetar enligt arbetssättet i Verksamhet och Hälsa.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter ska i samarbete med personalavdelningen upprätta en handlingsplan för att minska sjukfrånvaron och öka frisknärvaron.	2014-01-01	2014-12-31
Alla enheter ska upprätta en hälsoplan.	2014-01-01	2014-05-30
Alla enheter ska utse en hälsocoach.	2014-01-01	2014-03-31
Förvaltningen ska analysera, åtgärda och följa upp personalomsättningen.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Förvaltningens chefer har ett tydligt och kommunikativt ledarskap.

Förväntat resultat

Förvaltningens chefer uppmuntrar till dialog och teamarbete samt ger medarbetarna möjlighet till delaktighet och påverkan på verksamhetens utvecklingsarbete. Resultatet för Aktivt Medskapandeindex i medarbetarenkäten ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen genomför ledarskapsutbildning för chefer.	2013-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning upplevs som en modern och attraktiv arbetsgivare

Förväntat resultat

Chefer och medarbetare rekommenderar sin arbetsplats till andra. Resultatet i medarbetarenkäten ökar till 64 % (62 %).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel medarbetare som har en individuell kompetens-och utvecklingsplan som upprättats de senaste 12 månaderna.	85 %		År
Andel medarbetare som har haft ett medarbetarsamtal de senaste 12 månaderna.	85 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter ska ta emot ungdomar för feriejobb under samtliga lov.	2014-01-01	2014-12-31
Alla enheter ska diskutera målen i förvaltningens mångfalds-och jämställdhetsplan vid ett APT-möte under året.	2014-01-01	2014-12-31
Alla enheter ska i sin verksamhetsplan beskriva hur kompetens hos enhetens medarbetare tas tillvara och utvecklas utifrån enhetens framtida behov.	2014-01-01	2014-03-01

Nämndmål:

Förvaltningen är en kommunikativ organisation som arbetar utifrån vision 2030.

Förväntat resultat

Medarbetarna känner till Vision 2030 och hur deras arbete bidrar till ett Hässelby-Vällingby i världsklass.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andelen chefer och ledare som kommunicerar så att medarbetarna förstår hur verksamheten bidrar till ett Stockholm i världsklass	63 %		År

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Nämndens arbete för att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål sammanfattas under inledningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

Budgethållning är en förutsättning för kvalitet och stabilitet i verksamheterna och ekonomiska prognoser och analyser ingår i berörda chefers ansvar och uppdrag. Målet om en budget i balans kräver en ständig avstämning och anpassning av verksamheten.

Förvaltningsledningens krav på budgetbalans för enheterna är tydligt förmedlad och utan undantag.

Under året gör alla enheter sina månadsrapporter och analyserar då kostnader och intäkter som underlag för prognos på årsutfallet. Vid befarade underskott vidtas åtgärder omedelbart och verksamheten anpassas utifrån de nya förutsättningarna. En förutsättning för detta är att prognoserna görs så säkra som möjligt. Åtgärder för att öka prognossäkerheten pågår kontinuerligt i form av utbildningsinsatser och dialog kring prognosvariationer med enheterna i verksamheten.

Förvaltningen upprättar en sammanställning med månadsvis redovisning av utvalda parametrar inom äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade, individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd och förskola. Tillsammans med kostnadsutvecklingen kan prognos per verksamhetsområde upprättas utifrån kända fakta. Materialet redovisas för stadsdelsnämnden i månadsrapporterna.

Budgetansvariga stötts i sitt budgethållningsarbete genom utbildning och genom att administrativa stödfunktioners resurser allokeras till de mest behövande, dvs. där underskott befaras.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Budgeten är i balans.

Förväntat resultat

Det ekonomiska utfallet är i balans med budgeten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Budgetansvarig chef ska varje månad lämna en undertecknad månadsprognos.	2014-01-01	2014-12-31
Budgethållningsåtgärder vidtas omedelbart vid underskott.	2014-01-01	2014-12-31
Enhetschefen ska öka kunskapen hos medarbetarna kring hur verksamheten finansieras.	2014-01-01	2014-12-31
Medarbetarna ska involveras i arbetet med verksamhetsplan/budget.	2014-01-01	2014-12-31
Situationsanpassad uppföljning utifrån enheternas resultat.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Prognossäkerheten är hög.

Förväntat resultat

En hög prognossäkerhet där alla kända faktorer är inkluderade i prognosen.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige tilldelar stadsdelsnämnderna budget per verksamhetsområde enligt beslutat system för resursfördelning. Driftsbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Kommunfullmäktiges förslag till driftbudget för stadsdelsnämnden 2014 är netto 1 604,3 mnkr. Jämfört med ursprunglig budget 2013 har budgeten ökat med 35,6 mnkr, varav 14,4 mnkr inom äldreomsorg, 8,4 mnkr inom individ- och familjeomsorg och resterande inom övriga verksamheter.

Tilldelad budget innehåller inte några särskilda resurser för att täcka kostnader för nämnd, ledning och administrativt stöd. Det innebär att medel måste tas från respektive verksamhetsområde för att finansiera dessa verksamheter. I budget 2014 har 51,5 mnkr omfördelats från övriga verksamheter, vilket motsvarar 3,21 procent av den totala budgetramen. Fördelning till administration görs ej från ekonomiskt bistånd. Investeringsbudgeten för 2014 är 9,3 mnkr, varav 2,7 mnkr är till maskiner och inventarier och 6,6 mnkr till stadsmiljöverksamhet.

Budget 2014 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos 2013 (T2)	Utfall 2012
Nämnd- och förvaltningsadministration	51,5	0,0	51,5	46,0	46,1
Individ- och familjeomsorg	190,8	-16,1	174,7	167,9	165,1
<i>varav socialpsykiatri</i>	55,5	-6,5	49,0	48,8	47,8
Flyktingmottagande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Stadsmiljö, inkl avskrivningar & räntor	20,9	0,0	20,9	20,8	15,3
<i>varav avskrivningar och internränta</i>	3,1	0,0	3,1	2,8	2,1
Förskoleverksamhet	368,0	-19,9	348,1	328,4	306,2
Äldreomsorg	638,7	-94,5	544,2	563,7	560,2
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	315,5	-21,4	294,1	304,3	301,7
Verksamhet för barn, kultur och fritid	30,2	-0,7	29,5	26,9	24,3
Arbetsmarknadsåtgärder	14,4	-5,8	8,6	10,0	8,6
Ekonomiskt bistånd	136,3	-3,6	132,7	140,9	139,2
<i>varav handläggning</i>	28,2	0,0	28,2	32,6	29,7
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Total drift	1 766,3	-162,0	1 604,3	1 608,9	1 567,3
<i>varav omslutningsförändring</i>	118,2	-118,2	0,0		
<i>varav budgetjustering</i>	0,0	0,0	0,0		

	Utgifter	Inkomster	Netto	Netto	Netto
Investeringar	9,3	0,0	9,3	19,7	6,7
<i>varav stadsmiljöverksamhet</i>	6,6	0,0	6,6	13,0	6,3
<i>varav inventarier och maskiner</i>	2,7	0,0	2,7	6,7	0,5

Tabellen ovan visar bokslut 2012, prognos utfall 2013 (T2) och budget 2014 netto per verksamhetsområde. KF budget för 2014 uppgår till netto 1 604,3 mnkr. Sökta budgetjusteringar är inte inkluderade i ovanstående siffror.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Budget 2014 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos 2013 (T2)
Nämnd	2,0	0,0	2,0	
Administration	33,9	0,0	33,9	
Övergripande IT-omkostnader	11,6	0,0	11,6	
Övrigt	4,0	0,0	4,0	
Summa	51,5	0,0	51,5	46,0
<i>varav omslutningsförändring</i>	0,0	0,0	0,0	

Budgeten för nämnd- och förvaltningsadministration har ökat med 0,2 mnkr jämfört med föregående år. Det prognostiserade överskottet 2013 beror på senarelagd rekrytering, restriktivitet avseende inköp samt en del icke-budgeterade intäkter.

Individ- och familjeomsorg

Budget 2014 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos 2013 (T2)
Ledning	5,3	0,0	5,3	5,6
Barn och ungdom	94,8	-2,9	91,9	87,2
Vuxen	35,2	-6,7	28,5	25,6
Socialpsykiatri	55,5	-6,5	49,0	49,5
Summa	190,8	-16,1	174,7	167,9
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>12,2</i>	<i>-12,2</i>	<i>0,0</i>	

Socialpsykiatrin

Budgeten för socialpsykiatrin uppgår till 49,1 mnkr. Inom förvaltningen drivs i egen regi Boendestöd, Arbetscentrum och Kompassen som är förvaltningens öppna verksamhet.

Barn och ungdom

I stadsdelen bor barn och ungdomar som lever i utsatta situationer och som behöver skydd och stöd. Budgeten för barn och ungdomsinsatser uppgår till 88,2 mnkr. Planerade placeringar beräknas till 28,7 helårsplatser under 2014.

I budgetsiffrorna ovan är budgethållningsåtgärder om totalt 3,2 mnkr för socialpsykiatri och 3,1 mnkr för barn och ungdom inräknade. Åtgärderna består av:

Socialpsykiatri

- Fortsatt översyn av HVB-placeringar. (0,9 mnkr)
- Sex klienter flyttar från stödboende till träningslägenheter. (0,8 mnkr)
- Översyn av placeringar gällande tid och dygnspris (1,2 mnkr)
- Enheten får in intäkter från brukare. (0,3 mnkr)
- Enheten anställer och förstärker med en biträdande enhetschef för socialpsykiatri

Barn och ungdom

- Översyn av personalkostnader (0,4 mnkr)
- Förebyggande åtgärder för att minska behovet av olika placeringsformer för barn och unga. Placering på HVB- hem 0,7 mnkr, stödboende 07 mnkr, jourhem 0,4 mnkr, § 12-hem 0,4 mnkr, familjehem 0,3 mnkr och öppenvård 0,2 mnkr. (totalt 2,7 mnkr)

Dessa åtgärder kommer att följas upp två gånger per månad.

Barn och ungdom	VP 2013	Snitt tom okt 2013	VP 2014
Antal helårsplatser			
§ 12 Hem	1,5	1	1,2
HVB-hem	9	7	8
Stödboende	6	4	3,5
Jourhem	12	17	16

Socialpsykiatri	VP 2013	Snitt tom okt 2013	VP 2014
Antal helårsplatser			
Gruppboende	26	26	26
HVB	26	26,5	26
Stödboende	15	20,5	15

Vuxenenheten

Budgeten för vuxenenheten uppgår till 28,5 mnkr. Vuxenenheten har ett flertal klienter med långvarig problematik med missbruk. Det är ofta i kombination med hemlöshet, psykiatriska och fysiska besvär. Dessa klienter är resurskrävande och kräver ofta ett flertal olika insatser under längre perioder.

Förvaltningen driver i egen regi Vistet som är en öppen verksamhet för vuxna missbrukare.

Arbete mot våld i nära relationer skall prioriteras och för 2014 har det avsatts 5,1 mnkr.

Vuxen	VP 2013	Snitt tom okt 2013	VP 2014
Antal helårsplatser			Snitt/år
Hem för vård och boende, HVB 1311	6,5	4,3	5
LVM-placeringar	2	1,6	2
Stödboende	24	24	24

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och räntor

Budget 2014	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2013 (T2)
Personalkostnader	2,5	0,0	2,5	
Parkskötsel	10,0	0,0	10,0	
Underhåll	5,3	0,0	5,3	
Avskrivningar och internränta	3,1	0,0	3,1	
Summa	20,9	0,0	20,9	20,8
varav omslutningsförändring	0,0	0,0	0,0	

Budgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 20,9 mnkr. Budgeten ska finansiera kostnader för skötsel och underhåll samt renhållning av parker, naturområden, parkvägar och naturreservat.

Medel för naturreservat

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ansöker om 1,0 mnkr från centrala medelsreserven för upprustning och skötsel av Grimsta och Kyrkhamns naturreservat enligt följande:

- Slyröjningar/gallringar för att hindra igenväxning
- Vassklippning

- Slätter/slyröjning av ängsytor
- Uppsättning av stängsel för eventuella betande djur

Förskoleverksamhet

Budget 2014	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2013 (T2)
Förskolepeng till enheterna	250,6	0,0	250,6	233,9
Hyror och lokaldrift	50,9	0,0	50,9	47,0
Lokalätgärder	3,5	0,0	3,5	5,0
Barn i behov av särskilt stöd	33,4	0,0	33,4	29,0
Öppen förskola	2,3	0,0	2,3	1,9
Barnomsorgsavgifter	0,0	-19,9	-19,9	-18,5
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0	-3,8
Övriga kostnader	27,3	0,0	27,3	33,9
Summa	368,0	-19,9	348,1	328,4
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	

Budgeten för förskoleverksamheten uppgår till 348,1 mnkr och är baserad på antalet inskrivna barn avläsningen den 31 mars 2013. Antalet barn i ålder 1-3 år uppgick till 927 barn och antalet barn i ålder 4-5 år uppgick till 1 528 barn. Slutlig justering av budget 2014 kommer att göras utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december.

Förskoleschablonen har höjts med 3,0 procent jämfört med 2013. Pengen per barn i förskola utgår med 80 % av schablonen samt för barn i pedagogisk omsorg med 94 % av schablonen, Förskolepengen ska finansiera alla kostnader förutom lokalkostnader samt förvaltnings- och verksamhetsövergripande administration. Medel för omsorg på obekvämt arbetstid ingår i förskoleschablonen.

Medelsfördelningen för barn i behov av särskilt avser egna specialgrupper, riktat verksamhetsstöd, köp av specialplatser samt handledning av specialpedagog eller annan specialkompetens. Dessutom budgeteras ett belopp, som fördelas till förskolorna utifrån socioekonomisk viktning. Beloppet är 20 mnkr för 2014. Beräkningsgrunden har reviderats så att den tidigare utdelade språkpengen nu ingår i det socioekonomiska beloppet.

Pengbelopp kr per barn och år			
Förskolebarn	1-3 år	112 986	1-3 år Födda 2011 eller senare
	4-5 år	94 848	4-5 år Födda 2010 eller tidigare
Allmän förskola		45 079	
Familjedaghem	1-3 år	122 418	
	4-5 år	101 106	

Förskoleverksamhet	Antal barn		
	VP	Snitt/år	VP
	2013	t o m oktober	2014
Förskolebarn 1-3 år	940	1 034	927
Förskolebarn 4-5 år	1 503	1 357	1 528
Familjedaghem 1-3 år	27	16	16
Familjedaghem 4-5 år	36	22	26
Allmän förskola	16	16	18
Summa	2 522	2 445	2 515

Äldreomsorg

Budget 2014

	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2013 (T2)
Hemtjänst och servicehus	227,5	-14,0	213,5	208,4
Vård- och omsorgsboende	298,9	-16,7	282,2	288,3
Dagverksamhet	8,5	-0,6	7,9	5,9
Övriga verksamheter	0,6	0,0	0,6	0,5
Ledning, biståndsenheten & gemens.adm.	30,1	0,0	30,1	25,6
Hyror	33,1	-23,2	9,9	8,1
Övrigt	40,0	-40,0	0,0	26,9
Summa	638,7	-94,5	544,2	563,7
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>80,2</i>	<i>-80,2</i>	<i>0,0</i>	

Verksamhetsområdets budgetram har ökat med 16,2 mnkr (3,0 %) jämfört med 2013. Priserna/ersättningarna till egna och externa utförare av hemtjänst, vård- och omsorgsboenden samt för dagverksamheterna inom valfriheten fastställs av kommunfullmäktige. Priserna har räknats upp med 3 % respektive 2,49 %, dagverksamheterna har oförändrat pris jämfört med föregående år.

Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet personer över 65 år öka med totalt 0,7 % (77 personer) jämfört med år 2013.

I budgetsiffrorna ovan är budgethållningsåtgärder om totalt 7,3 mnkr inräknade. Åtgärderna består av:

- Genomlysning av insatser i ordinärt boende (3,0 mnkr)
- Minskat behov av antal heldygnsplatser (2,0 mnkr)
- Genomlysning av insatsen dagverksamhet (1,5 mnkr)
- Säkerställa att enheten får in intäkter (0,8 mnkr)

Dessa åtgärder kommer att följas upp två gånger per månad.

Insatser enligt SoL för äldre				
Antal timmar eller	Budget	Månadsrapport		Budget
Antal heltidsplatser	VP 2013	2013		VP 2014
		Oktober	Snitt/år	
Hemtjänst	44 120	43 865	44 656	38 305*
Hemtjänst i	7 700	7 495	7 752	8 300
Servicehus				
Vård och	464	460	461	444
Omsorgsboende				

*Antalet timmar avser förväntad nivå av faktiskt utförda timmar på grund av det nya ersättningssystemet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budget 2014	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2013 (T2)
Biståndsbedömning	12,5	0,0	12,5	12,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	303,0	-21,4	281,6	293,4
Summa	315,5	-21,4	294,1	305,6
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>21,4</i>	<i>-21,4</i>	<i>0,0</i>	

Verksamhetsområdets budgetram har minskat med 1,3 mnkr (0,4%) jämfört med 2013. Budgetramen består av en preliminär tilldelning som består av schablonersättningar för nivåbedömda LSS-beslut i form av korttidsvistelse, boende, boendestöd och daglig verksamhet. Den preliminära tilldelningen grundar sig på bedömningskansliets höstmätning 2013. Slutlig budget fastställs i samband med tertialrapport 2/2014. Den andra delen av budgetramen är ett fast anslag som ska täcka resterande kostnader för verksamhetsområdet bl.a. kostnader för insatser enligt SoL, de delar av LSS insatser som inte omfattas av schablonersättningen samt transporter. Detta anslag har minskat med 0,8 mnkr (-1,3%) jämfört med 2013.

Schablonersättningarna till nämnderna samt LSS-ersättningarna till utförare (peng) fastställs av KF. Schablon och peng för barn- och vuxenboende höjs med 1,5 procent, övrigt är oförändrat.

Enheten för biståndshandläggning kommer att arbeta med systematisk uppföljning av insatsernas genomförande och kvalitet, för att säkra att målet med insatsen når väntad effekt.

I budgetsiffrorna ovan är budgethållningsåtgärder om totalt 20,6 mnkr inräknade. Åtgärderna består bl.a. av förändrad fakturahantering för att säkra att uppföljning och prognos fastställs utifrån rätt värden. Detta bör leda till att omfattningen av åtgärderna som vidtas står i relation till underskottets omfattning. Varje månad säkras biståndshandläggarna att uppgifterna i paraplysystemet är korrekta och uppdaterade genom metodisk granskning av ett antal rapporter. Åtgärderna består även av systematisk genomlysning av samtliga insatser genom

uppföljning av insatsens måluppfyllelse m.m.

- Genomlysning av insatser i ordinärt boende (5,3 mnkr)
- Genomlysning av insatsen personlig assistans enligt LASS och LSS (0,6 mnkr)
- Genomlysning av insatsen dagverksamhet och daglig verksamhet (1,3 mnkr)
- Prisförhandlingar för insatser gällande barnboende (3,0 mnkr)
- Genomlysning och prisförhandlingar gällande vuxenboende (10,4 mnkr)

Dessa åtgärder kommer att följas upp två gånger per månad.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning				
Antal personer/timmar	Budget 2013	Oktober 2013	Medel 2013	Budget 2014
Hemtjänsttimmar	3 958	4 459	4 423	3 374
Hemtjänst personer	168	181	178	170
Personliga assistenter LSS timmar	1310	2 704	1 638	1 900
Barn-och vuxenboende	125	124	121	124
Daglig verksamhet	226	237	224	237

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Budget 2014	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2013 (T2)
Fritidsverksamhet	13,5	0,0	13,5	
Fältverksamhet	3,5	0,0	3,5	
Parklekar	7,7	0,0	7,7	
Kultur- och föreningsbidrag	1,4	0,0	1,4	
Konsumentvägledning	0,3	0,0	0,3	
Kollo	3,4	-0,7	2,7	
Övrigt	0,4	0,0	0,4	
Summa	30,2	-0,7	29,5	26,9
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>0,7</i>	<i>-0,7</i>	<i>0,0</i>	

Verksamhetens budget har ökat med 0,5 mnkr i förhållande till 2013. Ökningen ska gå till upprustning av parklekarna.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Budget 2014	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos
(mnkr)				2013 (T2)
Försörjningsstöd	136,3	-3,6	132,7	140,9
varav handläggning	28,2	0,0	28,2	32,6
Arbetsmarknadsåtgärder	14,4	-5,8	8,6	10,0
Summa	150,7	-9,4	141,3	150,9
varav omslutningsförändring	3,7	-3,7	0,0	

Ekonomiskt bistånd visar på ett något färre bidragshushåll under 2014 jmf med 2013 enligt prognosen från Sweco. Kommunstyrelsens budgetfaktor för ekonomiskt bistånd har minskat med 0,15 % vilket innebär en minskning med 2 mnkr för ekonomiskt bistånd 2014. Budgeten för 2014 uppgår till 132,7 Mnkr.

Antal bidragshushåll har budgeterats med 1123 för 2014. Under perioden jan- aug 2013 var antal bidragshushåll i genomsnitt 1 160 per månad.

Under 2014 skall ett nytt arbetssätt implementeras utifrån tidigare LEAN-arbete samt genomlysning av ärenden från enheten. Det skall bidra till att fler personer kommer ut i egen försörjning.

För år 2014 söker förvaltningen fortsatt medel för Hemlöshetsprojekt.

I budgetsiffrorna ovan är budgethållningsåtgärder om totalt 4,1 mnkr inräknade. Åtgärderna består av:

- Förändring av arbetsmetoder. Enheten delas in i team som är blandade med socialsekreterare och ekonomihandläggare. Syftet är att enheten ska få tydliga, enhetliga och effektiva processer och arbetssätt med fokus på det sociala förändringsarbetet. (3,4 mnkr)
- Översyn av rutiner gällande skuldsanering av hyror och ej akut tandvård. (0,7 mnkr)

Dessa åtgärder kommer att följas upp två gånger per månad.

Ekonomiskt bistånd	Utfall 2013 (T2)		VP 2014	
	Snitt Hushåll	Snitt kostnad	Snitt Hushåll	Snitt kostnad
Budget 2012	1160	9329	1123	9200

Arbetsmarknadsåtgärder

Budgeten uppgår till 8,6 Mnkr för Arbetsforum, OSA och feriearbetare. Hässelby-Vällingby erhåller 0,9 mnkr för feriearbetare. Ytterligare medel 7,9 mnkr, kommer att sökas från ytterstadsutvecklingen för att kunna erbjuda fler ungdomar feriearbete.

Antal helårsplatser	VP 2013	Snitt tom okt 2013	VP 2014
OSA	26	21	25

Investeringar

Parkinvesteringar

Under 2014 utförs investerings- och reinvesteringsarbeten i parkmark för 6,6 mnkr. Specifikation av investeringar framgår av blankett i bilaga.

Utöver ovanstående summa föreslår förvaltningen att nämnden ansöker om 6,0 mnkr från central medelsreserv för följande tillgänglighetsinvesteringar:

- Tillgänglighetsanpassade parkbänkar
- Asfaltering av parkvägar
- Tillgänglighetsanpassade trappor
- Tillgänglighetsanpassning av lekplatser

Om ansökan inte beviljas blir effekten att ovanstående tillgänglighetsprojekt ej blir utförda under 2014 då ordinarie investeringsbudget inte har utrymme för detta.

Maskiner och inventarier

Nämnden har tilldelats en budget för investeringar av maskiner och inventarier om 2,7 mnkr. En investering är, enligt stadens anvisningar, en anskaffning av en anläggningstillgång med ett värde över ett basbelopp och ett bestående värde i tre år eller mera. Driftbudgeten belastas sedan, i sedvanlig ordning som vid alla investeringar, med kapitalkostnader under anläggningstillgångens beräknade livslängd.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inte aktuellt.

Resultatenheter

I samband med verksamhetsplanen skall nämnden ange vilka enheter som ska vara resultatenheter. Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott till följande år som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, med maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatenheterna får ha ett överskott med maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget. En förutsättning är att resultatenheten uppfyllt sina åtaganden.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anmäler följande resultatenheter 2014:

Förskoleverksamhet

- 301 Grimsta förskolor
- 302 Vällingby förskolor
- 303 Råcksta förskolor
- 304 Nälsta-Vinsta förskolor
- 306 Björnboda-Sörgården förskolor
- 309 Maltesholm-Smedhagen förskolor

- 310 Loviselund förskolor
- 311 Hässelby Gård förskolor
- 312 Trollboda-Smedhagen förskolor
- 314 Backlura förskolor

Äldreomsorgen

- 558 Skolörtens servicehus
- 566 Profilboendet Liviagården

Betydande projekt som inte är investeringar

Inte aktuellt.

Budgetjusteringar

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ansöker om följande budgetjusteringar:

Drift

- Vackra Stockholm 1,0 mnkr (se bilaga)
- Hemlöshetsprojekt 1,7 mnkr för 2014 (se bilaga)
- Medel för naturreservat 1,0 mnkr (kommentar under nämndens ekonomiska förutsättningar)

Investeringar

- Medel för tillgänglighetsinvesteringar 6,0 mnkr (se investeringar)

Inga av ovanstående budgetjusteringar är inkluderade i redovisad nämndbudget. Alla är av den beskaffenhet att om de inte beviljas blir effekten att aktiviteterna inte blir utförda då de inte ryms inom ordinarie budget.

Omslutningsförändringar

Nämndens budgetomslutning förändras genom försäljning av verksamhet till staten, andra stadsdelsnämnder och kommuner samt genom tilldelning av externa projektmedel. Detta är inte beaktat i kommunfullmäktiges budgetram utan tas upp i verksamhetsplanen och redovisas till kommunstyrelsen. Nämndens kostnader/intäkter beräknas öka med 118,2 mnkr enligt tabell nedan.

Ökade kostnader/intäkter för (mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Individ- och familjeomsorg	12,2	-12,2	0,0
Äldreomsorg	80,2	-80,2	0,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	21,4	-21,4	0,0
Verksamhet för barn, kultur och fritid	0,7	-0,7	0,0
Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder	3,7	-3,7	0,0
Summa	118,2	-118,2	0,0

Medel för lokaländamål

Övrigt

Särskilda redovisningar

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Stadens verksamhet ska vara effektiv och bevaka innovationer inom ansvarsområdet. För att nyttja stadens resurser effektivt sker samverkan inom förvaltningen men också mellan förvaltningar. Överförmyndarförvaltningen kommer under året flytta från innerstaden till Vällingby. Förvaltningen har med anledning av detta redan påbörjat ett samarbete med överförmyndarförvaltningen kring ILS-arbetet samt controller- och personalfunktionen. Under året kommer förvaltningarna se över möjligheten till ökad samverkan.

Genom att använda ny och kostnadseffektiv teknik ges förutsättningar för staden att nå hög kvalitet på verksamheten inte minst inom miljöområdet. Genom omvärldsbevakning kan kunskap om innovationer inom teknik och metoder omsättas i förvaltningens verksamhet. Exempel på vad som genomförs är vårdplanering via videokonferens vilket frigör tid till kontakt med medborgarna och uppföljning, användning av smartphones inom boendestöd för snabb och enkel kommunikation med de boende samt att använda onlinemöten inom förvaltningen för att minimera restider, resekostnader samt onödig miljöpåverkan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna	3,7 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	5 st	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31
Kommunstyrelsen ska i samverkan med servicenämnden, stadsdelsnämnderna se över riktlinjerna för vårdnadsbidrag	2014-01-01	2014-06-30
Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna införa central avgiftshantering för bland annat förskola	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och de fristående förskolorna införa den nya gemensamma ingången till den gemensamma förskolekön och de fristående förskolornas köer	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Förvaltningens stödfunktioner är effektiva

Förväntat resultat

Stödfunktionerna agerar proaktivt.

Övriga frågor